Annee 2 No.32

10 Noembrie 1950

C H E M A R E A
(L'APPEL)

Motto: Ce n'est point l'audace que vous avez a vaincre,mais l'hypocrisie.
Saint Just

PARAIT TOUS LES DIX JOURS

Sediu:74,rue de la Glaciere,Paris 13.-Tel.GOB 04-57 Director:N.Stefanescu-Govora

OARBA DIN COMUNA ROD

de Pamfil SEICARU

O scrisoare de la un necunoscut,o scrisoare ca atatea altele care imi vin de prin indepartate tari unde furtuna acestor aprige vremuri a purtat pe Romanii pribegi.Scrisoarea aceasta aduce o adiere din tara,are un accent de ingrijorare si un sentiment de durere o strabate ca un cantec de orga intovarasind o rugaciune.Este mai mult decat o scrisoare,este spovedania unui intelectual roman de prin partile Sibiului;in paginile ei se succed in neoranduiala emotiilor incercate,evocarea evenimentelor politice care au stat la origina catastrofei nationale,franturi de amintiri,reflectii asupra celor suferite,alternari de sperante si clatinari de credinti,totul invaluit intr'o tristeta nesfarsita.Biete suflete omenesti biciuite de crivat.In nici o pagina,in nici o fraza,in nici un gand nu sta ascuns gandul obicinuit al politicianului,nicaeri nu se pitula un cat de vag interes;cel care imi scrie a trait si continua sa traiasca tragedia poporului roman:,imi scrie din necesitatea pe care o simtia ca sa-si descarce sufletul si sa se usureze de povara gandurilor,amintirilor,nostalgiilor,toate chinuitoare,neindurat de chinuitoare.

"Eu am urmat scoala primara la dascalul mamei mele,Iulian Anghel,omul care pentru a ne da o educatie nationala romaneasca,sub stapanirea maghiara,aducea manualele didactice din vechiul regat pe sub ascuns,cu ajutorul ciobanilor margineni din munti,invatandu-ne sa cantam "Desteaptate Romane","Romanie mama dulce" si altele care imi staruie in minte.Pe urma,primele clase de liceu urmate in Cetatea incoronarii,am asistat la infaptuire idealului national,la marea unire si la prima incoronare a regilor unificatori care,la un loc,mi-au calit sufletul in dragostea nemasurata de tara si de viitorul ei.De aceia,poate,nu m'am simtit atras ,la maturitate,spre partidele politice,care prin faptul ca se numiau partide,imi displaceau.Totusi,activitatea lor, practicele lor zise democrate,de peste 24 de ani ,le-am cunoscut nemijlocit,atat pe scena cat si dupa culise si stiu cat cantaresc ele,vazute retrospectiv,cu deosebire din locul in care ne aflam azi.

"Cufundarea tarii in negura rosie de azi,in interval de numai cativa ani,se datoreste exclusiv partidelor politice.Si cand spun aceste triste lucruri nu ma refer numai la evenimentele petrecute la 23 august 1944,ci si la cele ulterioare.Guvernul Grozea,se stie,a fost format numai datorita tradatorilor de teapa lui Guta Tatarascu(liberal),Anton Alexandrescu(national-taranist),Voitec,Radaceanu,etc.(social-democrati de stanga),urmati pe acelas drum de Mitita Constantinescu,cu formarea partidului National popular ca remorca la carul comunismului,pe baza lucrarii demente "Continentul U.R.S.S.",de "Uniunea Populara Maghiara" si alte ciuperci asemenea lor,destinate a otravi viata politica romaneasca si a dezorienta opinia publica mondiala asupra starilor de la noi.

"Primele alegeri-cele din 19 noembrie 1946 au putut fi falsificate cu nerusinare tot datorita elementelor tradatoare din randurile partidelor politice,care,cu zecile,cu sutele,dupa cum stau marturie ziarele din vara aceluias an,treceau,in fiecare saptamana si in fiecare ju-

det de partea regimului groazei,cautand sa se "aranjeze",sa-si renege si sa-si camufleze trecu
tul,in speranta ca vor putea,cu banii Moscovei,sa insele si neamul,impingandu-l in prapastia
ce i se deschidea inainte.

"Nu mai vorbesc de prefectii,primarii,consilierii technici si juridici de toate felurile,ad
ministratorii marilor intreprinderi industriale si comerciale luate din mana proprietarilor,ca
pe timpul "romanizarii",jurisconsultii acestora,erau toti din randurile oamenilor partidelor
politice,mentinandu-se acolo prin tot felul de compromisuri mult timp inca dupa caderea genera
lului Radescu.Unii dintre acestia,dupa ce,in fine,au fost alungati cu forta din locurile lor,
unde,din nenorocire,nu au cautat sa stavileasca macar tacit extinderea comunismului,ci din con
tra,sa-i dee nelimitat concurs,se afla azi in strainatate cu aere de...victime,gata a da con-
tributia lor la orice noua actiune in masura a le furniza valuta forte si un trai confortabil.

"Asa se face ca taranii simpli pierdusera increderea in patura intelectuala ridicata din
mijlocul lor,cautand sa o evite cu scarba si desgust cand o vedea,in propaganda,aruncand cu no
roi in oamenii de seama si preamarind pe Ana Pauker.Nu odata mi s'a intamplat sa fiu intrebat,
intre patru ochi,de rude si de cunoscuti fruntasi ai satelor:"Te-ai vopsit si Dta ori nu,spune
drept?" Imi era penibil sa privesc in ochii nelinistiti ai inteerlocutorilor si de aceea,dupa
ce le aratam ca apar sa scap din puscarii pe atatia din cei angajati in lupta cu cotropitorul,
cu toate riscurile la care ma expun,ca sa le dau si elementul palpabil de a ma crede,le raspun
deam cu un ton hotarat.Atunci ii vedeam cum rasufla usurati si cum li se desleaga limba.

"Voi domnii,imi spunea un taran transilvanean,prieten din copilarie,sa ma ierti,ne vindeti
cu usurinta si tara si pe noi,de dragul banilor si al slujbelor.Va ajuta scoala invatata sa fa
ceti toate astea cu usurinta.Fiti siguri insa,tara suntem noi si pana cand avem credinta in
Dumnezeu si dragoste de glie,nu ne temem de tradatori.

"Un alt fapt care marcheaza si mai mult prapastia dintre intelectualii afiliati comunismu
lui si taranime il constituie urmatoarea intamplare,ajunsa pilda in gura oamenilor:

"Profesorul Ion Nistor,fost national-taranist si discipol al lui Ilie Cristea(cel cu revi
ta "Stanga" de la Brasov)purtatorul tabloului lui Stalin la Sibiu,in ziua de 24 august 1944 si
ajuns secretar general la Culte pe timpul suprimarii Bisericii Romane-Unite,in care are o mare
parte de contributie,s'a dus,in 1947 in comuna lui natala Rod din judetul Sibiu,sa faca propa
ganda electorala in favoarea regimului.Cautand,in prealabil sa-si vada mama batrana si oarba,
aceasta a iesit pe prispa casei si i-a strigat,in auzul multimii:

"Fugi Satano,nu te apropia de mine"!

Apoi dupa ce si-a stapanit revolta si plansul:

"Am crezut ca Dumnezeu m'a pedepsit cand mi-a luat vederea.Acum,imi dau seama ca in bunata
tea lui nemarginita m'a crutat de o si mai mare suferinta:aceea de a-mi vedea copilul in ostile
Antichristului! Fugi,fugi din jurul meu,nelegiuitule"!

"Dupa cateva zile,Mariscuta,sotia acestui nelegiuit,fanatica stalinista,intorcandu-se de la
o conferinta indreptata impotriva Bisericii,pe care o tinuse la o intrunire a femeilor antifas
ciste,pe scari este intampinata de fetita ei de patru ani care doria sa i se arunce in brate.P
cand o miscare,ramasa nelamurita,ea cade si isi fractureaza un picior.Toti medicii consultati
toti chirurgii dupa repetate operatii,dupa sute de mii de lei cheltuiti de parinti,n'au mai re
usit sa indrepte blestemul cazut asupra ei,pedeapsa dumnezeiasca.A ramas schioapa pentru tot
restul vietii.

"Un taran din judetul Brasov,vazandu-si fiul intors de pe front in uniforma de locotenent
cu "T.V." pe brat,a refuzat sa-l imbratiseze pana nu arunca haina tradarii de pe el,spunandu-i
"Nu stiu ca aveam un fecior sergent in armata tarii,nu un locotenent la Stalin.Alege:ori cu noi
Romanii,ori cu paganii de vrei sa pui piciorul in casa mea".Si flacaul rusinat peste masura a
ales dragostea parinteasca ultragiata".

Am reprodus acest fragment pentruca rezuma,cu o impresionanta fidelitate,reactiunile sensi-
bilitatii romanesti in succesiunea evenimentelor politice.Este expresia a ceace numim"natia",
cu gingasia credintelor ei,cu comoara de amintiri,cu iubirea de pamantul stramosesc,cu o robus-
teta sufleteasca pe care vitregia vremurilor in loc sa o destrame o sporeste,oamenii miscandu-
se in viata cu cateva axiome morale pe care nimic nu le poate sfarama.

De la invatatorul Iulian Anghel care intretinea focul credintei,facand din copiii de tarani,
sub stapanirea maghiara,energii capabile sa zadarniceasca eficacitatea cruntelor legiuiri sco-
lare ale contelui Appony,avand ca furnizori de carte romaneasca pe ciobanii margineni,acei cio-
bani pe care Duiliu Zamfirescu ii descrie in "Indreptari" de o majestuoasa tinuta ca niste se-
natori romani,si pana la ultimul taran clacas,toti au acumulat acele credinti profunde care se
reazima,in furtuna istoriei,destinul romanesc.Ma gandesc,strabatut de o infiorare ap-/pe/
roape religioasa,la acel invatator Iulian Anghel si la toti invatatorii ardeleni care savarseau
sfanta taina a cuminecaturii atunci cand,infruntand teama de a fi surprinsi de jandarmul un-
gur,invatau copiii cantecul insurectiei lui Avram Iancu,imnul natiei care sfarma lanturile ro-
biei,acel "Desteapta-te Romane" menit sa ramana vecinic chemarea imperativului national,cante-
cul de raliere al energiilor romanesti impotriva oricarei tiranii.Si vocile curate ale copiilor

infrateau armonioase intr'o rugaciune cantata:"Romanie,mama dulce"...
Pribegi Romani ,acum cand sunteti departe de Patrie,cand simtiti dogoarea dorului care va ar-
ca haina legendarului Nessus,simtiti dureros toata emotia cuprinsa in simplitatea,in naivita-
acestor cuvinte,Romanie dulce tara.
Imi revine in minte o frantura de cantec pe care l-am auzit in muntii Gorjului de la capora-
Giucal "Strinitate dinti de fer",era spre sfarsit de octombrie 1916;azi fiecare pribeag sim-
dintii de fier ai locurilor straine pe unde il poarta nenorocul.Invatatorul Iulian Anghel
gasiai in fiecare sat romanesc in Transilvania ca si in Bucovina,ca si in vechiul regat:a-
stol smerit,anonim luptator fanatic al ideiei nationale,facand sa traiasca in sufletele ata-
generatii ideia nationala.Asa s'au mentinut,adancindu-se,sentimentul unei comunitati de des-
n ,Asa s'au creiat rezervele de forte morale cu care se infrunta azi asaltul bolsevic.Cand in
16 am pierdut batalia de pe Arges si Neajlov,ni se parea ca ne retrageam sub privirile in-
untate ale invingatorului de la Calugareni.Erau ecourile paginilor de istorie invatate in
oala primara.

In massa taraneasca trecutul este viu,prezentul nu are sens decat in lumina trecutului care
mina toate formele de viata spirituala.De aceea rezervele de romanism sunt inepuizabile,pu-
nd alimenta puterea de rezistenta invincibila a natiei.Prezenta Rusilor nu a avut alt rezul-
at decat sa mobilizeze acest trecut istoric,sa-i dee o nebanuita forta,invaluind existenta po-
rului roman intr'o atmosfera de balada.

In cadrul dezolant al atator renegari,ajustari,mistificari ale pezevenghilor care pactizea-
a,se ridica masiva,implacabila,plina de majestate,taranimea."Te-ai vopsit si Dta,ori nu,spune
rept"? Intrebarea pare o mana infipta in beregata ticalosului,o mana voinica,darza in hotara-
ea ei de a starpi jivinele tradarii de neam.

"T-eai vopsit ori nu,spune drept".Iata intrebarea care va domina viata politica dupa elibe-
are.Aduce insa un fior de ingrijorare aceasta credinta care isi face drum in constiinta tara-
ilor:intelectualii tradeaza tara.

Am gasit si in alte scrisori proiectandu-se aceasta prabusire a prestigiului omului cu car-
e in fata taranimii si aceasta emotionanta scrisoare o confirma:"Voi domnii ne vindeti cu usu-
rinta si tara si pe noi,de dragul banilor si al slujbelor.Va ajuta scoala sa faceti toate astea
cu usurinta".Nu masuram suficient gravitatea acestei neincrederi in omul care a mers la invata-
tura si ce importante consecinti poate sa aiba aceasta banuiala daca prinde radacini in sufle-
tul taranilor.Cartea instraineaza,smulge sufletul omului dintr'un cadru milenar de credinti,il
face sa piarda sensul adanc,sever al existentii,inlesnind traficul oricarei convingeri si,ceia
ce este mai grav,traficul cu interesele tarii.Exagerare? Poate,dar cat adevar sta cuprins,din
neferictre ,in aceasta aspra,sumara judecata.Ma intreb:de cata abnegatie,de cata investitie de
eroism va fi nevoie din partea intelectualului spre a invinge aceasta banuiala infipta in con-
stiinta taranilor.

Cei cari dau tarcoale si se tot ploconesc in fata oamenilor capitularii sa-si repete mereu
sentinta rostita de tarani:"Voi,domnii,ne vindeti cu usurinta si tara si pe noi de dragul bani-
lor si al slujbelor.Va ajuta scoala sa faceti toate astea cu usurinta".Vanturatori de vorbe,nes-
tatornici,hamesiti de bunurile vietii,de trai bun,gata de a le obtine cu pretul tuturor renega-
rilor,cartea invatata nefolosind-o decat la rau,chiar sa ne vindem si tara,aceasta este palmui-
toarea parere pe care o au taranii romani despre intelectuali.Fara indoiala ca este o nedreapta
generalizare si am putea minti vorba romaneasca "o vaca cufurita murdareste cireada intreaga",
dar nu mai putin rezuma o stare de spirit ingrijoratoare pentru viitor.Nu ma gandesc la paiate-
le din emigratie,la toti caraghiosii agitati care isi inchipuie ca se vor intoarce tantosi pen-
tru a-si ocupa locurile ce li se cuvin la conducerea tarii,cu toate beneficiile legale si mai
ales ilegale,ma gandesc la intelectualii insufletiti de credinti nobile,dominati de vointa de
a servi tara,ei se vor isbi maine de neincrederea taraneasca.Cu aceasta ingrozitoare neincrede-
re a taranimii vom avea de luptat cand vom vroi sa reconstituim cadrele de conducere,elita,cla-
sa politica a Romaniei de maine.Aceasta va trebui sa fie o tema de preocupare:cum vom putea in-
latura banuiala,cum vom putea restabili contactul cu taranimea?Si cine isi mai poate inchipui
ca "Raspunderile" pot fi inlaturate,escamotate,atunci cand taranimea(80% din populatia tarii,
nu trebuie uitat) este convinsa ca domnii vand cu usurinta tara si pe ei de dragul banilor si
al slujbelor?

Maimutoiul diplomatic cu suficienta cretina crede ca problema Raspunderilor,care decurg
din tradatoarea mistificare de la Cairo este "une discussion futile".Ori singurul mijloc pe
care il avem pentru a inlatura neincrederea din constiinta natiei este ridicarea problemei Ras-
punderilor cu condamnarea vinovatilor si a complicilor lor.Am impresia ca nu ne dam seama nici
de proportiile catastrofei nationale,nici de urmarile pe care le-a avut in constiinta natiei.
Am citit in "La Nation Roumaine" cuvantarea lui Visoianu.Stiam ca nu are strop de talent,stiam
ca a tinut dieta la creer,dar nu-l banuiam in asa hal de prostie ca sa se adreseze,prin emisia

B.B.C.Londra,nenorocitilor de Romani predati la 23 august 1944 hingherilor lui Stalin."Se implinesc azi sase ani de cand,printr'un act de curaj si de intelepciune,Natiunea Romana sub conducerea Suveranului sau scutura jugul strain si incerca sa-si regaseasca drumul propriului ei destin".

Fara indoiala ca acest domn atribuie poporului roman o incomensurabila prostie daca,o clipa si-a putut intr'adevar inchipui ca dintre romanii nevopsiti,putinii cari mai pastreaza un aparat de radio-cu toate riscurile-au ascultat fara sa scrasneasca din dinti cand li s'a pomenit de "actul de curaj si intelepciune".Curajul si intelepciunea de a smulge arma din mana combatantului si a preda tara Rusilor.Si minciuna isi are legile ei:rostita unui auditoriu care cunoaste adevarul se intoarce impotriva cutezatorului mincinos.Numai prostii incearca marea cu degetul.

Exista un Suveran,acela care legitimeaza Constitutia,guvernele si toata structura juridico-politica a Statului roman.Pe acest Suveran s'ar parea ca-l ignoram cu totii,nu numai eroii "actului de curaj si intelepciune" de la 23 august 1944;pe acest unic si etern Suveran il uitam: poporul roman.In fata lui,vom fi cu totii,fara nici o exceptie,chemati sa dam seama de faptele noastre.Ori,acest Suveran a inceput sa mormaie:"domnii vand tara cu usurinta de dragul banilor si al slujbelor".

Poate invatatura de carte ne da o oarecare doza de scepticism,un fel de relativism al ideilor,secatuindu-ne isvoarele de credinta,adesea sur pand eroismul moral de care au nevoie natiunile in zilele de grea cumpana.Popoarele cucerite de relativismul moral,popoarele devastate de "obiectia de constiinta"-comodul sofism al dezertarii-sunt coapte pentru a fi reduse la sclavie.

Pentru individ ca si pentru natiuni momentele de infrangere sunt momente in care se incearca forta morala,se verifica viabilitatea istorica:o resemnata acceptare,o supusa adaptare la conditiile creiate prin infrangere inseamna semnarea actului de deces ca natiune.

Intelectualii au cautat sa-si ascunda adaptarile cele mai umilitoare la conditiile creiate prin capitulare gratie formulei comode de anti-fascist.Realitatea desonoranta a acestor abdicari constituie un penibil capitol din viata romaneasca.In ce impresionant contrast se situiaza taranimea darza in credintele ei,neclintita in ostilitatea ei fata de cotropitorul rus.Acel taran din judetul Brasov cand si-a vazut feciorul revenind din captivitate in uniforma de ofiter al diviziei Tudor Vladimirescu,nu a clipit siret din ochi,admirand isprava odraslei care a stiut sa profite de nenorocirea tarii spre a-si face cariera.Cu cata durere i-a strigat:"Eu stiam ca am un fecior sergent in armata tarii,nu un locotenent la Stalin".Parca scanda un vers din Corneille.Era in acest strigat expresia acelor puternice reflexe morale care formeaza armatura spirituala a unei natiuni viabile,era definirea unui patriotism simplu,adanc ca si credinta in Dumnezeu.

Cititi si recititi fragmentul reprodus din scrisoarea care aduce un ecou din tara,de la cei care sunt haituiti de cainii si catelele lui Stalin si,lepadandu-va de sdrentele ideologiei de partid,de tot ce formeaza zgura oportunismelor ascunse,regasindu-va acel moment de puritate sufleteasca pe care il avem dupa un sever examen de constiinta,sau dupa o spovedanie,si opriti-va gandurile la acea batrana taranca oarba din comuna Rod,tinutul Sibiului.Bajbaind,a iesit pe prispa casei si a strigat netrebnicului ei fiu devenit haidaul Anei Pauker:Fugi Satano,nu te apropia de mine".

Prin gura batranei oarbe natia rostea condamnarea anti-natiei.Atmosfera de tragedie antica, taranca oarba capata proportiile patetice ale unei eroine dintr'o tragedie de Sofocle."Am crezut ca Dumnezeu m'a pedepsit cand mi-a luat vederea.Acum imi dau seama ca in bunatatea Lui nemarginita,m'a crutat de o si mai mare suferinta,aceea de a-mi vedea copilul in ostile lui Antichrist.Fugi,fugi din jurul meu nelegiuitule"!...

Mainile batranei oarbe facand gestul de alungare al copilului renegat al Patriei,cuvintele rostite ca o sentinta sub inspiratia Divina,le vad proiectate asupra tuturor ticalosilor,le vad implacabile,acuzatoare,redand toata maretia spiritualitatii unui neam improscat,manjit cu "laturile balcanice" ale tuturor renegarilor si ajustarilor.

In ce raport ne gasim noi intelectualii fata de culmile pe care sta situata aceasta lume simpla,nestiutoare de carte,tematoare de Dumnezeu si de o tarie morala exemplara?

Intre inaltimea morala a poporului roman si toate sofismele pezevenghilor tuturor acomodarilor,exista o prapastie.Nu ne dam seama de adancimea ai,nu ne dam seama ca tot subtilizand comandamentele disciplinei nationale,pentru a le face cat mai comode pana a le elimina din constiinta noastra,tot incercand sa dam anumitor notiuni,fundamantale pentru viata istorica a unei natiuni,un sens pur retoric golindu-le de orice continut,am rupt comunicativitatea emotiva cu poporul roman.Ziua de 23 august nu a fost numai un act politic,actul blestemat al capitularii, ci o despicatura in unitatea-cel putin aparenta-a natiei,un divort intre clasa politica si poporul roman, o situare a clasei politice in afara de viata spirituala a poporului roman.Prob-

...a se pune in dimensiuni nebanuite,este problema legitimitatii clasei politice,in divort spi-...tual cu natia de o patetica maretie in infruntarea cu un destin master.

Natia crede in comandamentele Patriei;noi nu putem inlocui credinti-care fac parte integ-...nta din structura spirituala a poporului roman-cu parodia unei retorici goale.Cand natia ac-...pta lupta si nu recunoaste pactizarea cu vrajmasul ei de moarte,cand natia urca spre culmile ...solutului,noua nu ne este ingaduit sa ne taram cu contursiuni de reptile pe vaile relativului ...mind predarea "act de curaj si intelepciune".

Ne urmareste gestul mainilor batranei tarance oarbe si strigatul ei "Fugi Satano,nu te ap-...pia de mine".Si acest strigat sa ne urmareasca,sa ne rascoleasca constiintele,sa ne sguduie ...trebnicia,pentru a regasi in noi ceace exista mai de mult,inainte de a fi invatat sa silabi-...m,acele reflexe care poarta in tresaririle lor experienta milenara a vietii neamului in ...nga,necajita,sbuciumata lui istorie.

Sa luam bine seama la vorba grea,rostita de acel taran ardelean:"Va ajuta scoala invatata ...a faceti toate acesteacu usurinta",adica "sa vindeti tara".

Daca scoala da sminteala,daca invatatura pacatoseste pe om,intr'o buna zi Suveranul-adica ...atia-va inchide Universitatile si liceele,convinsa ca de aici vine pierzania.Atentie la Suve-...an.Mania lui face prapad si laolalta,fara alegere,sfarma si pe cei buni si pe cei rai.Suvera-...ul-adica poporul roman-stie ca a fost tradat,de aceea sa fim cu mare bagare de seama ca nu ...umva cativa mascarici ai credintelor romanesti sa fie confundati cu cei care gandesc la fel ...u oarba din Rod.

Pamfil S E I C A R U

S I L O G I S M U L   T R A D A R I I

de X X X

Ziarul "Patria" a publicat o scrisoare adresata de dl Florin Zaharia "Excelentelor lor Constantin Visoianu si Alexandru Creteanu" in februarie 1950.Scrisoarea,confirmand ceace a sustinut "Chemarea" aduce o pretioasa complectare in ceace priveste istoria faimosului fond devenit din fond national,fond la dispozitia partidului national-taranist.Reproducem o parte,acea esentiala,din aceasta scrisoare:

"In vara anului 1944 armatele sovietice invadasera teritoriul Romaniei.Infrangerea Germaniei si cu ea a tarii noastre era o groaznica certitudine.Devenea inevitabila instaurarea unui regim de ocupatie sovieto-comunista,cat si represiunea pe care acest regim urma sa o aplice armatei si mai cu seama claselor intelectuale si burgheze conducatoare ale tarii.Lichidarea intelectualitatii noastre era de neinlaturat,ea fiind regula implacabila a comunismului acolo unde isi propune sa se instaleze si sa dureze.

"Planul din 1943-44,ca barem o mica parte din intelectualitatea romaneasca sa fie salvata de la acest desastru,a fost deci urgentat.

"Initiativa acestui plan apartinea cercurilor superioare ale tarii si guvernului insusi(prin vice-presedintele Consiliului de ministri,defunctul Mihai Antonescu).

"In cadrul acestui plan trebuiau sa fie scosi din tara,in Elvetia,un numar de intelectuali notorii din principalele domenii ale stiintelor economice,intelectuali cari impreuna cu cei selectionati dintre intelectualii aflati deja in strainatate sa reuneasca cam o suta de persoane.Intretinerea lor in strainatate urma sa fie asigurata dintr'un fond financiar cu caracter national,pe care l-a si pus la dispozitia executiei acestui plan Banca Nationala a Romaniei pe atunci institutie cu caracter privat,din disponibilitatile sale din Elvetia.

"Pentru buna ordine si pastrarea caracterului secret,executarea acestui plan a revenit ministerului de externe,astfel ca instrumentul de executie a fost fortamante titularul legatiei noastre din Berna,devenit-pro-causa-proprietar cu titlul personal al fondurilor respective. Prin mecanismul de mai sus cat si prin instructiunile date,se luasera deci astfel-prin masuri fara echivoc-toate precautiunile pentru ca planul si executia sa ramaie in afara evenimentelor politice viitoare,prevazute vitrege pentru tara romaneasca-masuri pentru ca planul sa se execute chiar si impotriva ori caror dispozitii contrarii,ce s'ar fi luat dupa ocuparea Romaniei de Soviete.

"Precum Domniile Voastre stiti,planul a si fost pus in executie:in urma consultatiilor facute cu Universitatile,Academia Romana,cu principalele birouri din tara,Banca Nationala a Roma-

niei ,etc. s'a alcatuit un prim tablou de intelectuali romani din tara si strainatate.Acest tablou,expresie dupa cum se vede a unei perfecte obiectivitati in alegerea persoanelor,din pa tea unor foruri nepreocupate decat de realizarea acestui gand de nobil si patriotic interes national,a fost remis cu instructiuni de executie,intr'o sedinta secreta de cincisprezece per soane,prezidata de dl C.Anghelescu,,la B.N.R.,in iulie 1944,ministrului nostru de la Berna,af lat special la Bucuresti.

Tabloul cuprindea pe dnii:Dem.Negulescu,Istrati Micescu,Prof.Horia Hulubei,doctor Iacobovi arhitect Petre Antonescu,prof.Grigore Dumitrescu,prof.Dascovici,prof.Juvara,academicianul Ba-nescu,doctor Pavel,I.Perlea,Dinu Lipatti,Constantin Brailoiu,Dem.Gusti,I.Fintescu,avocat Gero ta,prof.I.Raducanu,Victor Slavescu,Lapedatu,Badulescu,prof.Sofronie,Valentin Georgescu,etc. Subsemnatul ma gaseam pe acest tablou intre primele nume suscitate.

"Din punct de vedere financiar,realizarea planului national de mai sus a fost asigurata pr transformarea in proprietate particulara a ministrului nostru de la Berna,a urmatoarelor fon-duri(conform declaratiilor sale personale):

aur efectiv pentru o valoare oficiala de 12 milioane de franci elvetieni.

devize,bilete de banca,opt milioane franci elvetieni,deci in total circa 20 milioane de franci elvetieni daca se are in vedere ca monedele de aur valorau cu circa 40% mai mult la cu sul liber de vanzare.

"Preocuparea pentru realizarea acestui plan,pus la punct in felul de mai sus,era socotita atat de esentiala si de un interes atat de important incat se facuse apel,in secret,si la gu-vernul U.S.A.pentru inlesnirea vizelor de tranzit ,prin Turcia,a intelectua-lilor vizati a fi scosi in strainatate.Deasemenea se luasera si alte masuri de ordin practic pentru a se face posibila intrarea si instalarea lor in Elvetia.

"Instructiunile prevedeau ca urmatoarele plati:doua mii de franci elvetieni lunar pentru c casatoriti si o mie cinci sute de franci elvetieni pentru necasatoriti,sa inceapa de indata,l intoarcerea armelor noastre contra Reich-ului,deci odata cu ocuparea tarii de trupele soviet comuniste.

"Intempestiv a intervenit actul de la 23 august 1944.Intre altele,titularul ministerului externe,defunctul Mihai Antonescu,a fost arestat.Succesorul sau in noul guvern ce s'a alcatui si care inca nu era dominat de comunisti-deci lasa posibilitati pentru indeplinirea in tara a planului de mai sus a fost domnul Grigore Niculescu-Buzesti.

"Desi consecintele actului dela 23 august se manifestau in chipul cel mai surprinzator si dureros pentru Romania prin reaua credinta a U.R.S.S.,si deci se concretiza in toate directii-le inceputul dezastrului care loveste astazi astazi Romania in plin,totusi planul A FOST STOP nu numai in tara,ci si in strainatate.Nu s'a profitat de posibilitatile ce practic au mai fost in 1944-45 ca lumea sa mai plece din tara,astfel ca personalitati ca jurisconsultul profesor Istrati Micescu sau savantul profesor universitar in stiinta nucleara Horia Hulubei,sunt as-tazi morti in inchisoare sau deportati,fara sa fi stiut poate ca un conclav national le creia-se posibilitati de a pleca si dura in strainatate".

Din aceasta scrisoare se desprinde,in primul rand,preocuparea guvernului maresal Antonesc de a asigura tarii o aparare peste hotare.Criteriile care au prezidat au fost de o desavarsit obiectivitate,Mihai Antonescu ferindu-se sa faca discriminari subiective in designarea celor care trebuiau sa apere peste hotare interesele poporului roman.Faptul ca intre cei trecuti pe tablou era si profesorul N.Dascovici cu care M.Antonescu se gasea in termeni de fatisa adversi tate,este o dovada a interesului romanesc care a calauzit aceasta selectare.

D.Florin Zaharia afirma ca guvernul Antonescu "facuse apel in secret si la guvernul State-lor Unite pentru inlesnirea vizelor de tranzit prin Turcia a intelectualilor vizati a fi scosi in strainatate".Ma surprinde ca dl Zaharia nu a fost informat ca Mihai Antonescu ceruse vizele pentru Elvetia inca din aprilie 1944 si ca insistent revenea la telefon ca dl Vespasian V.Pela sa grabeasca scoaterea vizelor.Pana la 23 august 1944 nici una din vizele cerute de guvernul roman nu a fost obtinuta.Sabotarea vizelor era ragisata de Gr.Niculescu-Buzesti si executata de Gigi Anastasiu.

Dar dl Zaharia aduce o contributie extrem de grava in ceeace priveste actiunea dusa de oa-menii cari au jucat in plin cartea ruseasca.Citam:"Desi consecintele actului dela 23 august se manifestau in chipul cel mai surprinzator si dureros pentru Romania,prin reaua credinta a U.R.S.S. si deci concretiza in toate directiile inceputul desastrului care loveste azi Romania in plin,totusi planul a Fost Stopat (subliniat de autorul scrisorii) nu numai in tara ci si in strainatate..." "Chiar in primele zile ale lunii septembrie 1944,defunctul Grigore Niculescu-Buzesti-fruntas al intelectualitatii romanesti si exponent al partidului national-tarnist in guvern-a stopat telegrafic planul pentru salvarea intelectualilor si a anulat mai mult de ju-matate din mijloacele lui de executare,dispunand restituirea catre Banca Nationala a aurului de care aceasta institutie se deposedase in forma cea mai categorica si eficienta,tocmai pen-tru a asigura,in mod irevocabil ,realizarea acestui plan si sa-l puna in afara de primejdia u-nei atare anulari"

In luna septembrie cand asupra tarii se abatusera hoardele staliniene si nu era casa roma-isca nebatjocorita,nejafuita,cand Romanii erau transformati in tinte vii pentru desfatarea tiilor rusesti imbatate de alcool si de setea crimei,Gr.Niculescu-Buzesti facea declaratii sei straine,declaratii reproduse in "Dotla,rien que des cendres",pentru a scuza jafurile si asinatele haitelor stepei.Citam din declaratiile Azefului roman:"ne dam seama ca in perioada ratiilor militare in curs mici incidente neaparat se pot produce,dar noi nu intelegem sa le ribuim vreo semnificatie oarecare.Este vorba de incidente episodice si fara importanta".A-ste declaratii,menite sa acopere crimele rusesti care inspaimantau pe reprezentantii presei raine,au fost facute in sept.1944.Cunosc scuza invocata chiar de Niculescu-Buzesti in decla-tiile pe care le facea:"Chestiunea care se pune acum este aceea a regimului juridic intre mania si U.R.S.S. pana la incheierea armistitiului".Reiese dar clar ca la 14 sept.nu exista ci un armistitiu si ca se cauta regimul juridic intre Romania si U.R.S.S.,deci protestul ob-gator al ministerului de externe nu se putea face,situatia impusa tarii prin capitulare nein-duind nici o manifestare menita sa inraiasca pe invingator,la bunul plac al caruia fusese pins poporul roman prin scelerata mistificare de la 23 august.Dar aceasta scuza nu poate fi vocata in apararea marsavilor regisori ai tradarii;chiar capitularea nu interzice apelul la inia publica mondiala,protestul inscriindu-se in dosarul acuzator pe care il alcatuieste porul cotropit impotriva cotropitorului.

In septembrie 1944,Gr.Niculescu-Buzesti,Visoenii,Cretenii si toata banda tradarii jucau car-ea ruseasca,se intreceau in multiplicarea actelor menite sa faca dovada Moscovei de neconditi-natul lor devotament fata de stapan.Stoparea telegrafica a planului pentru salvarea elitei in-electuale a tarii intra in linia actelor de serviciu pe care slugile tradarii erau obligate a le faca.Ce ar fi insemnat executarea planului conceput de guvernul maresalului Antonescu?Nu numai existenta unei elite,dar si a mijloacelor pentru a continua lupta de aparare a drepturi-lor la viata a poporului roman.Peste doua miliarde de franci francezi ar fi existat ca fond de propaganda ,ceace nici o emigratie politica nu a avut la dispozitie.Necontestat-cine ar putea sa nege-era in interesul Romaniei aflarea unui grup de intelectuali in afara tarii,liberi,dis-punand de toate mijloacele pentru a denunta opiniei publice mondiale crimele rusesti;dar,aceas-ta,era si in interesul Rusiei sovietice? Categoric,nu.Cum vom putea sa deslegam enigma de la 23 august,ca si tot ce a urmat dupa,daca pornim de la o premiza falsa?Si anume ca regisorii ca-pitularii fara conditii lucrau pentru interesele romanesti.Evident,plecand de la aceasta premi-za,totul ne apare absurd,ca aberatiile unor acte de nebunie.Imediat,insa,ce punem premiza jus-ta,si anume:Gr.Niculescu-Buzesti si banda erau in serviciul Rusiei sovietice,totul se limpezes-te si silogismul tradarii apare,impunandu-se chiar mintilor celor mai nevoiase.

Azeful roman,Gr.Niculescu-Buzesti,cand dispunea telegrafic-ce graba de sluga nerabdatoare sa capete increderea stapanului-ca mai mult de jumatate din fond sa fie restituit Bancii Nationale, nu o facea decat pentru a spori prada ruseasca.

Crima perfecta nu exista,toate precautiile luate pentru a se pierde urma s'au dovedit inva-riabil insuficiente,ramane totdeauna ceva care scapa vigilentii criminalului si acel ceva lumi-neaza toata urzeala crimei.Eu astept cu incredere ziua in care se va dovedi ca toata comedia planului conspirativ din 1946 nu a fost decat o sinistra inscenare a Azefului roman si a com-plicilor lui pentru a decapita opozitia care stanjenea planurile rusesti.

Stiu ca fiecare Roman din emigratie se cutremura in fata unei asemenea banuieli,stiu ca fie-care va clatina din cap cu neincredere,dar rand pe rand afirmatiile mele se vor dovedi dureros de intemeiate.Ne este greu sa ne deprindem cu aceasta monstruozitate,tradarea,dar numai punand premiza exacta vom intelege de ce Finlanda este un Stat liber si Romania o colonie ruseasca.

Imi permit insa sa-i fac dlui Florin Zaharia o observatie:Dsa scrie:"Gr.Niculescu-Buzesti-fruntas al intelectualitatii romanesti si exponent al partidului national-taranist in guvern". Calitatea de exponent al partidului national-taranist nu i se poate contesta,dar decand "Frun-tas al intelectualitatii romanesti"?Acest obscur functionar al ministerului de interne,prin ce s'a manifestat ca sa poata fi situat in primele randuri ale intelectualitatii noastre?Cu-noaste cineva vreo lucrare scrisa de acest Azev?Intamplator am citit un articol scris in 1948 de acest individ si,fara exagerare,pot spune ca era sub nivelul lui Costica Visoianu,ceeace nu este putin.Cum s'a manifestat regisorul capitularii fara conditii?Unde ii este opera,in afara de aceea care ne inspaimanta?Drumul strabatut vertiginos in cariera?Cel mult arata gradul de disolutie morala a Statului roman,criteriile incalificabile de selectare ale clasei politice in ultimii ani de existenta al unui Stat romanesc liber.Capacitatile diplomatice?Privim prapastia in care a imbrancit tara si putem judeca ingroziti nu ticaloasa nulitate a individului,ci ig-norarea totala a problemelor politicii internationale de care au dat dovada reprezentantii au-torizati ai partidelor democratice,fiind legati la ochi,cu atata usurinta de acest Niculescu-Buzesti.Erau oameni a caror informatie politica se reducea la ceeace difuzau posturile de ra-dio aliate,fara sa cearna fiecare informatie prin sita deasa a spiritului critic,tinand seama ca toate emisiunile ,mai ales in timp de razboiu,au in vedere desarmarea morala a inamicului

pentru a-i disocia puterile de rezistenta si a-i falsifica judecata politica.

"Fruntas al intelectualitatii romanesti",Gr.Niculescu-Buzesti?Probabil ca dl Florin Zaharia a vroit sa svarle o lumina valorificativa-oarecum ironica-asupra calitatii de "exponent al partidului national-taranist".Daca intelectualii national-taranisti il socot fruntas pe Niculescu-Buzesti este de inteles;fata de Boilii gangavi,Ghilezanii invartelilor si Augustinii moliftelor electorale,nu era greu sa fie fruntas.Dar circumscrisa la partid,valorificarea nu poate fi extinsa,insultator,si la ceeace se numeste intelectualitate romaneasca.Fara indoiala,Niculescu-Buzesti ramane un tip reprezentativ si rezumativ al unui moment turbure din existenta noastra si va veni,poate,un nou Filimon care sa fixeze pe acest sinistru Dinu Paturica al vremurilor noastre,evocand in pagini vitriolate suisul cu miscari de reptila care se strecoara prin balarii fara sa i se simta recea furisare.

In ministerul de externe a pandit,a facut matanii,a lingusit,a pastrat acea atitudine smerita-arma de succes a arivistului-a spionat,a colectionat tot ce putea servi ca arma pentru a ralia sau a distruge;si tot acest arsenal infam era in serviciul celei mai disperate ambitii.Ce slugarnic era acest Niculescu-Buzesti fata de Mihai Antonescu in 1942 si ce baloasa admiratie manifesta! Din umbra a organizat conspiratia tradarii,strangand cu rabdare,cu o scelerata tenacitate toate elementele loviturii de Stat din 23 august,lovitura data in stransa tovarasie cu agentul sovietic Bodnaras.

In ministerul de externe german , a existat in perioada 1875-1910 un personaj obscur,folosit de Bismarck pentru a distruge pe von Armin,adversarul politicii anti-franceze a cancelarului de fer;acel teribil functionar se numea Holstein.Toate resursele unei puteri de munca erau puse in serviciul unei politici,toata energia lui Holstein era inchinata Germaniei;a sustinut o idee gresita,a servit o politica nefasta pentru Germania,dar nici un moment nu a manifestat vreo ambitie personala.Desinteresarea cu care a servit o politica gresita il absolva pe Holstein.

Dar in cazul Niculescu-Buzesti asistam la prepararea metodica a unei politici tradatoare,la imbrancirea in sclavie a poporului roman pentru a satisface cea mai criminala ambitie.

Contributia dlui Florin Zaharia la lamurirea chestiunii fondului national aduce,in acelas timp,noui dovezi pentru a verifica silogismul tradarii.

X X X

Stiri,fapte,comentarii.

L'ex-roi Michel cambriolé.

Un évenement mystérieux est survenu au chemin de l'Elysée,dans la maison qu'habitent l'ex-roi Michel de Roumanie et sa femme la princesse de Bourbon-Parme ,qui attend un second enfant.L'ancien roi et son épouse sont partis dans la matinée de jeudi pour l'Italie.

Dans la nuit qui a précédé ce départ,des cambrioleurs sont entrés dans la maison habitée par l'ex-souverain.Les divers locataires furent particulièrement effrayés par l'irruption des voleurs,qui avaient fouillé tous les tiroirs de l'appartement du roi,emportant des bijoux,de l'argent et des décorations.Ils ouvrirent même les valises de l'exsouverain qui étaient prêtes à être chargées dans sa voiture. La police a été alertée,mais elle conserve la plus grande discrétion.

L'enquête a permis d'établir que les cambrioleurs se sont même restaurés à la cuisine royale avant d'être mis en fuite par le souverain lui-même,qui ne craignit pas d'intervenir et de mettre les visiteurs nocturnes en fuite.

(Dupa Jurnalul "La Suisse")

* In ziua de 8 nov.ziua onomastica a fostului rege al Romaniei,a avut loc la Capela greco-catolica din 38,rue Ribéra,un Te-Deum.Pe langa Romanii de religie greco-catolica,au participat si numerosi ortodoxi,cari au aratat prin acest gest ca nu sunt de acord cu batjocura de la Biserica din rue Jean de Beauvais.

* Dl Dr Ciornei,secretarul general al Asociatiei Studentilor Romani din Franta,ne-a trimis o scrisoare in care dsa vrea sa arate ca nu are nimic comun cu comentarul nostru din numarul trecut,asupra darii de seama a Asociatiei.Dsa ne cere sa-i publicam scrisoarea.Ii raspundem ca nu e cazul.Daca dsa ar fi citit cu atentie,ar fi vazut ca in capul comentarului nostru sunt doua majuscule,N si R.Pentru orice intelectual,aceste doua majuscule spun clar ca cele ce urmeaza nu angajeaza cu nimic Asociatia Studentilor ci numai pe noi.Regretam ca aceste majuscule nu au spus nimic dlui Ciornei.

E posibil ca dl Ciornei sa nu fie de acord cu continutul comentarului.In acest caz il rugam sa trimita scrisoarea dsale ziarului partidului nat-tar."La Nation Roumaine"(La afleva-ratii eliberatori de la 23 august,dupa cum ii spune confratele "patria"),sau "hebdomadarului" Rire.

* Emisiuni radiofonice in limba romana: Radio Londra in fiecare zi la ora 20,pe lungimea de unda 298 m.;Vocea Americii,la ora 20,30,pe lungimea de unda 250 m.;Radio Madrid,pe lungimea de unda 32,02 m,in fiecare zi la ora 18,55.

GUVERNUL MARGHILOMAN- O LEGISLATIE ANUDATA

de Pamfil S E I C A R U

Al.Marghiloman a fost insarcinat sa formeze noul guvern cu respectarea tuturor formelor constitutionale.Parlamentul a fost dizolvat-fusese ales in mai 1914-si s'a procedat la noui alegeri fara absolut nici un amestec al autoritatilor militare germane in teritoriul ocupat;guvernul Marghiloman a cautat sa lase alegerile libere pentru a avea o opozitie,partidul liberal neparticipand .Simptomatic,ori unde s'a prezentat un candidat independent,acesta a fost ales.Astfel,la Galati Gr.Trancu-Iasi ca reprezentant al partidului muncii,si Burbea directorul unui ziar local "Galatii noui",ca independent;la Suceava Ion Zelea Codreanu candidat al partidului nationalist-democrat;la Iasi A.C.Cuza;la Bacau a fost ales la Senat generalul Averescu si la Camera Mihail Vagaunescu;la Bucuresti C.Stere si N.N.Patrascanu ca independenti.Foarte probabil ca daca alti candidati ai opozitiei s'ar fi prezentat la alegeri,ar fi fost alesi,beneficiind de impopularitatea guvernului Marghiloman,dar staruia o latenta certitudine ca guvernul Marghiloman avea o scurta viata,totul fiind un trist dar necesar provizorat.

Totusi,legislatura acestui parlament a fost anulata,deoarece prezenta trupelor de ocupatie facea inexistenta suveranitatea nationala,transformand guvernul intr'o simpla administratie a ocupantului prin persoane interpuse.Fara indoiala ca aceasta interpretare nu corespundea decat intr'o redusa parte situatiei de fapt,dar din punct de vedere juridic lovirea de nulitate a tuturor actelor guvernului se sustinea prin absenta unei integrale suveranitati nationale si deci a tuturor atributelor unui guvern liber.Numai faptul prezentei trupelor straine pe teritoriul national,chiar fara nici un amestec in politica interna insemna o tacita presiune asupra vointii nationale,lipsea deci guvernul de legalitate reducand toate actele lui la simple ordonante ale ocupantului.Intr'un regim constitutional numai libertatea este creiatoare de Drept:"Se numesc popoare libere sau guverne libere acelea care se bucura de libertatea politica si cetateni liberi acei cari participa la acest regim de libertate".(Maurice Haouriou).

In situatia din 1917,libertatea nationala,deci suveranitatea Statului nu exista.Este surprinzator ca aceste notiuni elementare sunt ignorate de acei cari-in situatia creiata Statului roman prin capitularea de la 23 august 1944-sustin ca Suveranitatea Statului nostru n'a incetat decat la caderea guvernului gen.Radescu ca urmare la interventia intempestiva a lui Visinski, ceace inseamna ca toate actele guvernului constituit de rege prin lovitura de Stat dela 23 august,ca si actele guvernelor ce s'au succedat pana in martie 1945 erau expresia vointii unor guverne libere exercitand plinatatea suveranitatii nationale.Nimeni nu si-a dat osteneala sa intrevada,in aceasta ipoteza,gravele consecinti pentru toti cei cari au detinut puterea in cele sace luni dintre lovitura de Stat si guvernul Groza.Dar situatia acestor guverne in raport cu principiile de Drept o vom analiza mai tarziu,acum ne oprim numai la analiza unui guvern legal constituit ,fara sa fi fost necesara o lovitura de Stat si care,totusi,a fost considerat inexistent atunci cand Romania si-a regasit libertatea.Este un precedent constitutional de care va trebui sa tinem seama maine cand ocupatia ruseasca va inceta.

Pentr a intelege consecintele politice al prezentei unor trupe de ocupatie pe teritorial national,indiferent chiar de valoarea pozitiva a operii unui guvern,este util sa examinam activitatea guvernului Al.Marghiloman.Fara indoiala ca problema dominanta era o normalizare a raporturilor cu fostii inamici pentru ca tara sa-si recapete treptat libertatea de miscare.Al.Marghiloman era constient de mocnita ostilitate a tarii,de postura politica delicata in care se afla,de aceea a cautat sadea sentimentului national o compensatie si o consolare.Basarabia se proclamase republica independenta si curentul unirii era destul de puternic,totusi nu se totalizase intr'un act de vointa politica.Ar fi fost suficient? In cadrul celor 14 puncte ale presedintelui Wilson,libera determinare a vointii populatiei era creatoare de Drept,dar tot spatiul de Est era sub autoritatea Germaniei,ale carei trupe se gaseau la Odessa si in toata Ukraina.Deci problema unirii Basarabiei impunea,in primul rand,transformarea curentului unirii intr'un act de vointa politica si,in al doilea rand,sa se evite opunerea Germaniei.Revine lui Al. Marghiloman meritul politic de a fi solutionat cele doua conditii.Pentru precipitarea curentului favorabil unirii intr'un act de vointa politica creatoare de Drept,s'a folosit de Constantin Stere.Una din cele mai complexe,mai interesante si mai nedreptatite personalitati ale vietii noastre politice.

Basarabean din tinutul Sorocii,a crescut cu ura fata de regimul tarist.Copil de mari proprietari,a cunoscut tot belsugul,a fost strain de lipsurile in general care modeleaza temperamentul oricarui revolutionar si ii inspira sentimentul adanc al injustitiilor sociale.Sentimentul care intra in nazuintele spre o egalitate sociala cuprinde si o nemarturisita invidie,indelung inabusita,fata de cei cari ocupa treptele inalte ale ierarhiei,rasfatatii norocului;acest sen-

timent de invidie alimenteaza marile porniri revolutionare si impinge la o violenta sfaramare unei ordine sociale.Ar fi o gresala sa se creada ca nazuinta spre egalitate este numai un sentiment de invidie refulata;este,in acelas timp,si o ideie-ca atare obiectiva,si care s'a impus oamenilor de un ideal de justitie ale carei origini se afla in ideologia crestina;crestinismul a proclamat ca toti oamenii sunt frati si egali in fata lui Dumnezeu.Fara indoiala,are o valoare etica superioara atitudinea revolutionara determinata de un ideal de justitie sociala fata de un sentiment de invidie care rabufneste intr'o ura exterminatoare contra ordinei sociale.

Ambianta intelectuala ruseasca a produs revolutionari recrutati din randurile clasei posedante.Anarhistul Bakunin era fiu de mare proprietar,socialistul Herzen,de asemenea;printul anarhist Kruopotkin(cartea lui l'Entre-aide este o replica data teoriilor lui Darwin privitoare la lupta pentru existenta) apartinea uneie din cele mai bogate familii rusesti,Leon Tolstoi era mare proprietar si lista s'ar putea continua.

In formatia revolutionara a lui C.Stere intrau doua elemente:sentimentul de injustitie nationala si sentimentul de injustitie sociala.Situatia nenorocita a taranilor moldoveni exploatati,conditiile de mizerie morala in care regimul rusesc mentinea Basarabia,pentru sensibilitatea aleasa a unui adolescent au fost decisive.Tanar student,intrat intr'una din organizatiile revolutionare,a fost arestat si inchis la fortareata Petre Pavlosk,unde a avut vecin de celula pe Ulianov Lenin si pe Pilsudski.Am asistat ,la Ambasada Poloniei la Bucuresti,la intalnirea dintre maresalul Pilsudski si C.Stere.Vorbiau ruseste,dar pe chipul incruntat al maresalului,ca si pe fata chinuita a lui C.Stere treceau,in rastimpuri,iluminarea unui zambet de infinita melancolie.Evocau,fara indoiala,anii sbuciumatei lor tinereti,existenta de deportati in Siberia.C.Stere apartinea acestei generatii de halucinati ai unei noui randuieli sociale.

Condamnat,a luat drumul Siberiei.O parte din amintirile acestui surghiun le-a evocat in pagini de concentrata emotie intitulate "Pe Obi in sus",semnandu-le C.Nistru.Din regiunea polara a isbutit sa evadeze.Pe vremea tarismului,deportatii politici in Siberia nu erau obligati la nici un fel de munca,si puteau sa-si continuie studiile,lectura fiindu-le permisa;supravegherea lor era mai mult iluzorie,pustietatile inghetate si imensitatea spatiului erau considerate ca suficiente pentru a descuraja incercarile de evadare.

Bolsevicii nu au acceptat situatia de pensionari a deportatilor politici,cum era pe vremea tarismului;nu numai ca condamnatii politici au fost supusi regimului de munca fortata,dar ceva mai mult,au fost subordonati criminalilor de drept comun,considerati,in conceptia penala sovietica,mai putin vinovati fata de societate.Democratia totalitara are alte criterii despre crim.

Punctul de plecare al formatiei revolutionare a lui C.Stere a fost B asarabia,toata viata i-a fost inchinata acestui tinut romanesc caruia i-a consacrat toata energia lui spirituala.

Nu cunosc in viata politica romaneasca,un om mai nedreptatit ca C.Stere.Impotriva lui s'au coalizat ura unei clase posedante care se vedea amenintata de ideile lui,ura adversarilor literari (implacabila ura a lui N.Iorga aminteste o reflectie a lui Charles Maurras "on sait depuis longtemps que la litterature ajoute a la ferocite naturelle de l'homme)ura partidului liberal,ura celor care se isbeau de covarsitorul prestigiu al lui C.Stere in populatia basarabeana.De nici o insulta nu a fost scutit si calomniile au fost norma intrebuintata;contestat sgomotos si intim temut,un izolat in viata politica,rand pe rand cunoscand toate amaraciunile unei sbuciumate existenti in lupta pentru democratie,ca la sfarsit sa fie renegat chiar de pretinsii exponenti ai democratiei romanesti,C.Stere reprezinta in istoria noastra politica un caz unic ,de un patetic dramatism.

Avea pasiunea politicii dar nu in interpretarea vulgara a manevrelor de culise,de intrigi,de combinatii,de regisorat al maruntelor ambitii cu oportuna lor utilizare,menajand toate vanitatile,ferindu-se cu grija sa-si jigneasca partizanii prin imprudenta calificare a prostului,a ignorantului,a incorectului,toti intrand in sfera utilitatilor de partid;C.Stere nu avea comunicativitatea care se cere in politica de partid,el avea pasiunea ideilor politice,il interesa frecventarea problemelor,nu a oamenilor.Un teoretician?In buna parte,da.In istoria gandirii politice romanesti,C.Stere reprezinta unul din cele mai serioase capitole.In "Viata Romaneasca" a publicat in cursul anului 1909-daca nu ma inseala memoria-o serie de articole intitulate "Social-democratie sau poporanism?",constituind cel mai serios studiu asupra socialismului democrat in raport cu realitatile romanesti.Concluzia lui C.Stere era poporanismul,termen sub care designa taranismul.Era viziunea unei politici organice,era cea mai apropiata constructie rezimata pe realitatea agrara.Le-am recitit articolele in 1937 si ramaneau valabile ca dialectica,iar toate transformarea structurii proprietatii rurale determinata de reforma agrara nu le perimase continutul.

In politica romaneasca C.Stere a adus cea mai vasta si mai serioasa cultura politica.Profesor de Drept constitutional la Universitatea din Iasi,C.Stere a respins practica politicianizarii studentimii.De o rara severitate la examene,preocuparea lui era sa pregateasca elemente pentru viata publica,orientate in problemele de Drept public,nu agenti electorali.Periozitatea

cuparilor lui Stere,simtul de raspundere al scrisului a facut din "Viata Romaneasca" cea serioasa revista intre 1906 si 1915.Influenta exercitata in partidul liberal a fost imensa; soarea publicata de Ionel I.C.Bratianu in revista "Democratia"(septembrie 1913) este o doa influentii pe care o exercita C.Stere.

1923 a publicat proectul de Constitutie al partidului taranesc cu o expunere care constie o opera unica in literatura noastra politica.Si totusi,C.Stere a fost un permanent ostraat al vietii politice.Aparentele lui de om ursuz erau inselatoare;odata invinsa rezerva pe e o mentinea fata de oameni,in intimitate era de o aleasa comunicativitate.Era dominator n vastitatea cunostintilor,prin arta de a da unei conversatii un continut interesant,dar nici moment nu facea act de autoritate.In intimitate,in general,oamenii sunt mult mai putin inteanti,C.Stere castiga atunci cand ursuza lui izolare deschidea portile increderii prietenesti. cu toate aceste calitati,C.Stere nu a putut juca niciodata un rol de prim plan;o rezerva ape ostila s'a manifestat chiar inainte de 1914,cand personalitatea lui era dominanta in parul liberal.O temere de radicalismul convingerilor lui democrate si de lipsa lui de elasticidin ceace priveste practicile obisnuite ale guvernarii determinau aceasta rezerva;trecutul i revolutionar inspira teama si epitetul "siberianul" rezuma un sentiment de admiratie amescata cu frica de necunoscutul pe care il reprezenta C.Stere in viata politica.

"Le talent,le genie meme,ne sont que des promesses:il y faut joindre l'etoile;ou elle manque, ut manque"spunea Edgar Quinet.Toate calitatile lui Stere i-au fost anulate de [illegible]tile ursitoa-

In martie 1918,steaua lui C.Stere parea ca luceste cu o rara intensitate.Ca o forta a naturi deslantuite a inceput propaganda lui pentru unirea Basarabiei.Trebuiau invinse reticentele asarabenilor fata de guvernul conservator Marghiloman."Sfatul Tarii" era compus,in imensa lui ajoritate,de elemente convins democrate si un guvern conservator nu le putea inspira nici o ncredere,cu atat mai mult cu cat partidul conservator luase pozitie contra reformei agrare reconizate de partidul liberal.Dar care Basarabean putea contesta autenticitatea democratismuui lui C.Stere?Un torent de elocventa inlatura toate rezistentele,transformand curentul favoabil unirii intr'un act de decizie politica.Unica opozitie pe care nu a putut sa o invinga a ost aceea a grupului ukrainean,condus de Tiganco si a marilor proprietari condusi de Krupenki care,refugiat la Paris in 1919,a inaintat Conferintei de pace un protest contra unirii Basarabiei.

"Sfatul Tarii" era compus din 153 deputati,dintre cari 108 Moldoveni,13 Ucrainieni,7 Rusi, [illegible] Evrei,5 Bulgaro-Gagauti,2 Germani,1 Polonez si [illegible] Armean.Republica Democrata Moldava proclamaa in ziua de 2 decembrie 1917 prin hotararea Sfatului Tarii din 27 mai 1918 inceta sa mai existe,unirea fiind un fapt consumat.

Deoarece trupele germane,austro-ungare,turcesti si bulgare se gaseau inca pe teritoriul national ocupand Dobrogea,Oltenia si Muntenia,capitala tarii continua sa fie Iasii,deci si Parlamentul era tot la Iasi.In Moldova nu exista decat o misiune militara germano-austriaca.Guvernul nu se putea pretinde ca exercita suveranitatea nationala pe un teritoriu ocupat de trupe straine;aceasta conceptie nu a mai fost valabila dupa 23 august.Si totusi guvernul Marghiloman a fost considerat inexistent si toate actele lui lovite de nulitate.

Ce originala conceptie despre suveranitatea nationala au acei cari pretind ca intre 23 august 1944 si 27 februarie 1945 au existat guverne romanesti investite cu toate atributele suveranitatii nationale.

Principiul exproprierii si al votului universal fusese inscris in Constitutie in urma votului Parlamentului ales in mai 1914,pentru aceste doua reforme.

Partidul conservator-atat ramura franco-fila cat si ramura germano-fila-opusese o categorica opozitie celor doua reforme.La Iasi,insa,Misu Cantacuzino,Delavrancea si Greceanu au votat pentru expropriere si pentru votul universal,dar,ramura germano-fila pastra aceiasi ostilitate fata de reforme.

Razboiul,revolutia rusa din martie 1917 care a prabusit regimul absolutist al tarismului,alunecarea revolutiei de la Kadeti la socialistii kerenskieni si in octombrie cucerirea puterii de catre bolsevici,transformarile politice pe care le adusese razboiul chiar in tari de structura conservatoare ca Germania Junkerilor,nu au exercitat absolut nici o influenta asupra lui Al.Marghiloman,care era convins ca se pot escamota reformele,mentinandu-se neatinsa marea proprietate si sistemul electoral care asigura intangibilitatea structurii social-economice a Romaniei.O impermeabilitate la evenimentele ce se desfasurau in jur,o surzenie cand urla uraganul istoriei,o imobilitate de gandire,o anchilozare intr'o conceptie politica perimata formau trasaturile caracteristice ale unei clase depasite de evolutia istorica a unei societati.Prin natura ei dinamica politica se indreapta catre viitor,este o continua proiectie catre viitor si orice judecata asupra valorii unei actiuni politice trebuie sa tina seama de realitatea politica,adica de diversele tendinte actuale de evolutie.Misiunea omului politic este sa afle ideia

conducatoare care sa-i inlesneasca orientarea,selectarea si interpretarea tendintelor fundamentale a societatii,adica sa determine care dintre tendintele inca destul de confuze ale prezentului sunt conforme cu viitorul.

Independent de situatia internationala,guvernul conservator era in afara de realitatea sociala creiata de razboiu.Designarea lui Const.Garoflid ca ministru al Agriculturii insarcinat sa gaseasca formula de escamotare a reformei agrare definea spiritul unui guvern neconform momentului social-politic.

In viata politica romaneasca n'au lipsit oameni cari isi datorau situatia unui echivoc si cari s'au putut mentine numai datorita nivelului intelectual scazut al lumii politice.In general,Romanul nu este un prea mare iubitor de carte;o sprinteneala a inteligentii ii inlesneste sa prinda usor ,fireste superficial,franturi de idei,completandu-si cultura din auzite si,cu o impresionanta ingeniozitate,din aceste franturi ciugulite isi formeaza bagajul intelectual cum vagabonzii din mucuri isi fac o tigara.De aici,pe planul intelectual,inexistenta unei critici serioase si incapacitatea de a deosebi autenticul de simpla imitatie.

Const.Garoflid publicase in 1908 o brosura de 90 pagini,privind invoelile agricole carora le atribuia un rol decisiv in isbucnirea rascoalelor taranesti.Ca proprietar si arendas in acelas timp,era in masura sa aiba o documentare sigura si,pentru saracia de informatie economica,(lipsa de monografii si de statistica,de studii de specialitate explica cum doctorul Creanga a facut cariera cu o lucrare de statistica a proprietatii rurale)brosura lui Const.Garoflid a fost utilizata de toti cei cari au scris asupra rascoalelor taranesti sau asupra problemei agrare.In "Neiobagia"(aparuta in 1910) C.Dobrogeanu-Gherea s'a referit continu la brosura lui C.Garoflid.Continutul brosurii,in afara de informatiile privind invoelile agricole,nu continea nimic care sa indreptateasca pe cineva sa-l considere pe autor ca un ganditor de cuprinzatoare intelegere a problemei agrare.Nici o ideie care sa proiecteze o reforma,fecundand in acelas timp,o actiune politica;o foarte modesta contributie care definea orizontul foarte redus al autorului.Evident,brosura fusese utila si,in saracia literaturii noastre economice din acea vreme,umplea un gol;dar ceace defineste lipsa de spirit critic si de cunoastere a problemelor economice de care da dovada lumea politica este faptul ca Const.Garoflid a trecut drept un mare specialist in problema agrara.

Rar infatisarea unui om a oglindit continutul spiritual;chipul lui de vechil grec,la care siretenia suplineste inteligenta,nu ingaduia nici o indoiala asupra valorii exacte a omului.Si totusi C.Garoflid a continuat sa fie apreciat ca un specialist in problemele economiei agrare si dupa realizarea Romaniei mari.

Legile prezentate de Garoflid si votate la Iasi definesc si tendintele si orizontul limitat al specialistului,acceptat de ambianta de ignoranta in domeniul economic care a caracterizat multa vreme lumea politica romaneasca asa de serios pregatita in alte domenii.

De notat ca C.Stere nu a participat la discutia legilor prezentate de Garoflid.Nu vroia sa creeze dificultati guvernului Marghiloman,deoarece o atitudine hotarata,consecventa cu politica pe care o sustinuse cu atata convingere ar fi avut repercursiuni in Basarabia,in randurile deputatilor Sfatului Tarii existand reticente fata de guvernul Marghiloman ale carui tendinti reactionare erau evidente.

Legile prezentate de Garoflid au avut un singur merit;a prilejuit manifestarea unei lumi perimate ,in afara de realitatea istorico-sociala,unei lumi care isi supra-vietuia.Era in desbatere problema fundamentala a ordinei social-economice romanesti,toti deputati traisera momentele dramatice din timpul rascoalelor taranesti,dar ca si cum valul uitarii acoperise un trecut asa de apropiat,problema taraneasca nu era intens traita,complexul realitatii satelor nu svarlea intrebari si,cu atat mai putin,nu primia raspunsuri.

Parlamentarii conservatori,fara indoiala,erau oameni de alese maniere,de oarecare cultura, spirituali,de o agreabila conversatie,dar complect lipsiti de intuitia profundelor transformari istorice,de caracterul procesului de desvoltare al fenomenelor sociale.

"Categoriile politice sunt istoric schimbatoare si aceleasi functiuni sociale si,cu mai multa indreptatire,structura Statului actual depinde de istorie.Orice istorie este un proces unic,un curent a carei directiune nu admite regresiune,si structura Statala care poate sa existe intr'o determinata structura sociala generala este,esentialmente,inaplicabila pentru orice alta situatie istorica".(Herman Heller,"Teoria Statului".)

Structura sau forma statului se afla intim legata de apa schimbatoare a istoriei si supusa unei transformari continui,dar aceste transformari nu sunt usor de observat de catre o clasa sociala amenintata in privilegiile ei.Aceasta incapacitate de a pricepe ce se petrece in jur, de a identifica fortele care se actualizeaza pregatind viitorul si lichidand trecutul,aceasta meteahna de a suferi de iluzia optica a imobilizarii intr'un trecut,definesc demisia politica a unei clase.

Acea desbatere academica a legiuirilor agrare prezentate de Garoflid te facea sa respiri ambianta Parlamentelor din 1900.Unica manifestare care a turburat seninatatea sedintelor a fost aceea a lui Ion Zelea Codreanu.Facand o critica bine gandita a legiuirilor lui Garoflid,pe care le situa inainte de rascoalele din 1907 ca intelegere a problemelor taranesti,amintea con-

tradictia dintre legiuirile lui Garoflid si exproprierea inscrisa in Constitutie.Ion Zelea Codreanu sublinia ca ignorarea voita a principiului exproprierii,incercarea de a escamota reforma agrara pentru a salva interesele marilor proprietari este sortita neisbutirii si,ceva mai grav, sa devina o politica de provocare cu atat mai periculoasa in ceace priveste consecintele,cu cat se ignora transformarile determinate de razboiu in spiritul taranimii.I.Zelea Codreanu accentua imprudenta politica facuta de autorul proectelor de legi atunci cand a uitat ca soldatii sunt clacasii imbracati in uniforma.

Intr'un salon incalzit cineva a deschis o usa,lasand sa navaleasca viscolul de afara si,cateva clipe,a trecut un fior rece;pe urma,usa s'a inchis si nimeni nu s'a mai gandit ca afara viscoleste.Discursul rostit de Ion Zelea Codreanu a facut mare impresie.In ziarul "Arena" Alfred Hefter a publicat un articol facand o entusiasta analiza a discursului,desi nu putea sa aiba nici o afectiune personala pentru autor,dar inteligenta politica si seriosa lui pregatire marxista(Hefter publicase in 1913 o foarte ascutita critica a miscarii socialiste in Romania intr'o brosura intitulata "Pamflete socialiste") ii inlesnea sa aprecieze valoarea acestei atitudini asa de energic exprimate.

Oportunitatea guvernului Marghiloman era in functie de situatia externa;in general,opinia publica ii atribuia un rol de expedient,care sa inlesneasca tarii o iesire din impas,sa respire ca sa-si rezerve puterile de lupta in asteptarea evolutiei razboiului.Necontestat,Al.Marghiloman si-a indeplinit cu prisosinta misiunea pe care imprejurarile i-au impus-o.Daca n'ar fi sa amintim decat atitudinea fata de Take Ionescu,N.Titulescu si fata de toti aliato-filii pentru care a obtinut de la Puterile Centrale dreptul de tranzit pentru Elvetia si ar fi suficient spre a pune in lumina conceptia lui Al.Marghiloman in ceace priveste prestigiul pe care trebuia sa-l aiba un guvern roman.Intr'un tren special,Take Ionescu si toti prietenii lui au strabatut teritoriul ocupat ,Austro-Ungaria ,ajungand neturburati in Elvetia.Un singur incident a fost in gara Ploesti:urbea natala a lui Take Ionescu a tinut sa-i faca o manifestatie ostila,dar multumita masurilor luate de autoritatile romanesti,manifestatia nu a avut proportii.Eterna instabilitate de sentimente a multimilor;aclama azi ce au hulit eri,ca sa delireze de entusiasm in ziua urmatoare.

Fiecare putem sa apreciem zelul de argati si ocupantului,zel care a caracterizat pe eroii capitularii,gata de a deveni instrumentele rasbunatoare ale trupelor de ocupatie.Daca facem o comparatie intre isterica supra-licitare de matanii ale guvernelor care s'au succedat dupa 23 august 1944 si atitudinea lui Marghiloman care obtinea de la Puterile Centrale,invingatoare,vizele de tranzit pentru Take Ionescu si toti antanto-filii cari,odata ajunsi in Elvetia si la Paris,au inceput actiunea de propaganda pentru a explica pacea de la Bucuresti,putem masura marea distanta de la Al.Marghiloman la Niculescu-Buzesti si C.Visoianu,distanta care masoara exact abdicarea demnitatii nationale in fata invingatorului.Exista atunci un stil romanesc in politica externa ,nu se manifesta nici graba slugarnica de a complacea marilor Puteri.

Momentul cel mai greu pentru Al.Marghiloman a fost ratificarea tratatului de pace.Fara indoiala,ca avea majoritati compacte,dar isi dadea prea bine seama ca in spatele acestor majoritati nu exista o opinie publica,acea vointa colectiva care sa-l sustina."Opinia publica in ceace priveste unitatea Statala,indeplineste inainte de toate functia de legitimare a autoritatii politice si a ordinei pe care o asigura"(Herman Heller "Teoria Statului").

Guvernul Marghiloman era un expedient,lucra intr'o atmosfera de provizorat,cu sentimentul unei triste necesitati pe care era obligat sa o indeplineasca.Marghiloman era prea inteligent ca sa nu-si dee seama ca opinia publica ii refuza legitimarea politica ,de aceea desbaterile ratificarii tratatului de pace il ingrijorau tocmai prin absenta unei opozitii puternice,care sa dee,odata afirmata,valoare votului de ratificare.La Senat,generalul Averescu a facut o lunga ,monotona si inutila expunere a negocierilor de la Buftea,opunandu-le tratatului de la Bucuresti.Deci,nu era o luare de pozitie contra pacii separate cu Puterile Centrale.Nu se putea un discurs mai banal,mai lipsit de idei,de culoare,de acel svac al sentimentelor care dau caldura si interes;Averescu contrasta,in chip isbitor cu elocventa lui popularitate.La Camera opozitia s'a redus la discursul lui Gr.Trancu-Iasi,inspirat ca forma literara,de frumoasa tinuta in combaterea pacii separate.Capitanul invalid Mihail Vagaunescu,ales la Bacau,a redat atitudinea celor cari au crezut in idealul unitatii nationale si nu au abdicat de la linia politica fixata de cei morti pe campurile de bataie.Invalid de razboiu, Vagaunescu aducea ecoul transeelor.Impresia ceamai puternica a produs-o cuvantarea unui taran,David Ion Serpeanu.Fusese ales la Dorohoi pe lista guvernului.Stoianovici,seful organizatiei marghilomaniste,gasise oportun sa puna candidat la colegiul al III-lea un taran care facuse razboiul si l-a designat pe sergentul David Ion Serpeanu cu unica misiune de a vorbi la ratificarea tratatului de pace.I-a pregatit cuvantarea si taranul,ca un docil figurant,trebuia sa citeasca foile care ii fusese inmanate.Dar s'a intamplat ceace nu prevazuse regisorul;David Ion Serpeanu a impaturit foile, le-a bagat in buzunarul hainei si a vorbit asa cum ii sta pe suflet.Nimic declamator,dar in frazele care se succedau potolit staruia o emotie concentrata,acel sentiment de dureroasa re-

semnare in fata destinului,de acceptare a unei sentinte impotriva careia orice rasvratire era zadarnica.Vorbia potolit,privind in jos,parea ca ignora pe deputati cari,dominati de simplitatea deputatului taran,auziau pentru prima oara ce gandesc milioanele de muncitori ai brazdei romanesti.Era in aceasta lipsa de elocventa o putere,greu de definit,care da cuvintelor incheagate in fraze o clasica precizie de relief,o expresivitate unica.Prin glasul taranului din Dorohoi se spovedia intelepciunea mileniilor de istorie.Nici un cuvant de renegare a razboiului,cuvintele formau o tacuta si solemna procesiune in jurul sutelor de mii de morminte nevazute a celor care cazusera pe campul de bataie.Totul retinut in glas si in gest;privia in jos ca si cand buzele lui rostiau o rugaciune pentru odihna camarazilor cazuti.Nici un cuvant impotriva pacii,acceptata ca o tragica necesitate,dar sfiala cu care sublinia asprele conditii dadea continutului tratatului tot sensul de neomenie al invingatorului.La sfarsit a ridicat deodata capul ca sa incheie, "Votez tratatul de pace,caci nu se poate altfel,dar sufletul meu nu-l voteaza".Un moment a incremenit banca ministeriala,Camera,lojele(sedintele Camerei se tineau in sala Teatrului national) si ca o furtuna au isbucnit aplauzele.David Ion Serpeanu fusese interpretul natiei.Cuvantarea taranului a aparut in intregime in toata presa,dar ceace da nota timpului este faptul ca seful guvernului,dupa ce s'a ridicat sedinta,a felicitat pe cel care rostise,cu fruntea sus,"sufletul meu nu-l voteaza".Alte vremuri,alta conceptie a demnitatii nationale....

Un contrast isbitor cu tinuta decenta a Camerii,obligata sa ratifice tratatul,o facea N.N. Patrascanu-tatal comunistului-.Profesor de istorie la nu stiu ce liceu,scriitor de mult talent,de un humor si de o ironie plina de fineta,N.N.Patrascanu era germano-fil,dar in manifestari germano-filia lui lua forme de furie care avea o nota comica.Chipul lui Patrascanu avea ceva caricatural,iar esirile lui furioase accentuau si mai mult liniile caricaturale.Pentru el,tragadia tarii era doar un argument spre a justifica atitudinea lui germano-fila si gasea legitima ferocitatea conditiilor tratatului.Ce continuitate de destin de la tata la fiu: aceeas pozitie antinationala,aceeas lipsa de decenta fata de suferinta tarii invinsa.Intre David Ion Serpeanu,om al brazdei,abia putand sa citeasca si sa scrie,si intelectualul N.N.Patrascanu,contrastul era asa de isbitor incat te simteai indreptatit sa-ti pui intrebarea:la ce foloseste cartea?...Campania raspunderilor inceputa de generalul Averescu avea un tot mai puternic rasunet in opinia publica,din ce in ce mai inversunata contra partidului liberal.Marghiloman a incercat sa capteze acest curent instituind o comisiune de ancheta si designand ca raportor pentru trimiterea in judecata a guvernului liberal pe Mircea Cancicov(ministrul liberal de mai tarziu),deputat marghilomanist ales la Bacau.Ceace trebuie retinut este faptul ca motivele care determinau hotararea guvernului erau de natura administrativa si nu politica; nici un moment Marghiloman nu s'a gandit sa invoace declararea de razboiu facuta de guvernul liberal Puterilor Centrale ca o culpabilitate,atunci procesul ar fi aparut ca o satisfactie data invingatorului si guvernul Marghiloman un simplu instrument docil in mana Puterilor Centrale.

Comisia de ancheta a decis arestarea lui Al.Constantinescu care a si fost de pus la penitenciar.Imediat ministrii Frantei,Angliei,Belgiei,Italiei au depus cartile lor de vizita la penitenciar pentru a sublinia interpretarea politica pe care o dadeau procesului initiat contra fostului guvern liberal.Gestul ostentativ al ministrilor tarilor aliate a impresionat cercurile politice,fara insa,sa diminueze curentul in favoarea raspunderilor.

Aceasta actiune a guvernului Marghiloman nu schimba calificarea pe care i-o daduse sentimentul public,de guvern impus de Puterile Centrale.Procesul Raspunderilor nu putea fi inceput decat de un guvern investit de vointa nationala liber exprimata;ori,prezenta trupelor de ocupatie transforma guvernul Marghiloman intr'o simpla parodie a suveranitatii nationale.

Instinctul natiei nu se inselase;guvernul Marghiloman era sub semnul provizoratului.Desi in octombrie 1918,raspunzand apelului lui Iancu Flondor,seful Comitetului national constituit la Cernauti,Marghiloman a dat ordin generalului Zadic sa inainteze si sa ocupe Bucovina,desi realizase unirea Basarabiei,totusi guvernul Marghiloman a fost considerat ca inexistent si toate actele,ca si intreaga legislatie a Parlamentului de la Iasi au fost declarate nule.Un precedent care lamureste valoarea tuturor actelor guvernelor care s'au succedat de la 23 august 1944 pana la eliberare. Incetand suveranitatea nationala,toate actele guvernelor sunt lovite de nulitate.Este interpretarea constitutionala data in 1919 si este cea exacta.

In timpul guvernului Marghiloman s'a ivit prima criza a monarhiei,criza provocata de fuga printului Carol la Odessa si casatoria lui cu Dra Lambrino.Este introducerea la permanenta criza a monarhiei legata de printul Carol.

Palma Mallorca,15 octombrie 1950

Pamfil S E I C A R U

P R A B U S I R E A

de capitanul Nicolae V R A B I E

9

Cu toata solemnitatea formala,juramantul ostasec nu mai spunea nimic ofiterului roman.Se abuzase de acest juramant mizandu-se intotdeauna pe o fraza care devenise in tara noastra un fel de axioma:Poporul roman e cuminte.Si din cauza acestei cumintenii,fiecare facuse dupa cum il impinsese ambitia.

Pe terenul viran din Rosiorii de Vede,atunci cand preotii si-au facut aparitia in odajdii, s'a auzit o voce batjocoritoare in spatele meu:

-Dar acuma pentru cine mai depunem juramantul?

Cel care vorbise,avea dreptate.Depusese atatea juraminte,ca uitase pentru cine jurase si ce jurase.Aceasta se intampla si cu un ofiter mai tanar,daca l-am fi intrebat pe generalul Petrescu,cel care fusese comandantul Diviziei noastre pana in ajun si care plecase la Bucuresti,deoarece se imbolnavise subit,si l-am fi intrebat de cate ori a depus juramantul,ca sa dea un raspuns,ar fi trebuit sa faca eforturi de memorie.Ca sublocotenent a depus juramant regelui Carol I.La moartea acestuia,a depus juramant regelui Ferdinand.Normal,era o succesiune normala,depunand juramantul,ofiterul se gasea pe linia onoarei si constiinta lui nu avea de rezolvat nici un conflict.La moartea regelui Ferdinand,ofiterul a depus juramant regelui Mihai.Succesiunea nu mai era normala,dar vinovat nu era decat printul Carol care renuntase la tron si-si incepuse vagabondajul.Depunand juramant regelui Mihai,ofiterul nu venea in conflict cu constiinta lui,deoarece,succesiunea la tron a regelui Mihai fusese hotarata de reprezentantii poporului si inca,regele Ferdinand dorise aceasta,lasand scrisa in testament dorinta ca poporul sa-l inconjoare cu dragostea lui pe tanarul lui nepot,si in plus regele Ferdinand isi exprima dorinta in testament ca niciodata printul Carol sa nu revina pe tronul pe care prin faptele lui dovedise ca nu-l merita.

Iata ca in 1930 intervine ceva anormal.Printul Carol care renuntase la tron in 1926,renunta la vagabondaj si vine la Bucuresti.Sosirea ii fusese pregatita de cativa ofiteri superiori.Armata care conform principiului respectat pana atunci nu intervenise in luptele politice,prin coloneii Paul Teodorescu,Gavrila Marinescu si Precup,rupe traditia. Si generalul Petrescu este obligat sa depuna juramant tatalui,calcand prin aceasta juramantul depus fiului si calcand in acelas timp juramantul depus bunicului,deoarece nu tinea seama de dorinta testamantara a regelui intregitor de tara.Au fost atunci cativa ofiteri care au refuzat sa faca din constiinta lor o carpa cu care sa-si stearga cismele vagabondul si nu au depus juramantul .Printre acestia,trebuieste sa fie citat generalul Petala.Dar majoritatea,marea majoritate a ofiterilor romani au depus juramant lui Carol II.Si-au tinut ei acest juramant?In 1940,Carol II era obligat sa reia vagabondajul.Ofiterii romani ii jurasera credinta.Cati au respectat acest juramant? Cati au demisionat din armata pentru a protesta cel putin prin acest gest pasiv contra unui act ce-i punea in situatia de a calca juramantul?Nu se pot avansa numele generalilor Paul Teodorescu,Florea Tenescu si al altor cativa,deoarece acestia nu au depus juramantul pentru ca ar fi refuzat ci pentru ca generalul Antonescu i-a dat afara din armata.Ceilalti ofiteri au depus din nou juramant fiului dupa ce depusese un altul tatalui,si aceasta dupa ce calcasera un juramant depus fiului.Si formula juramantului depus in toamna anului 1940,aducea ceva nou.Pentru cei care au uitat formula acestui juramant,ma obosesc sa le-o reamintesc:Jur credinta Majestatii Sale Regelui Mihai I si dlui general Ion Antonescu,Conducatorul Statului. A fost vreun ofiter contra acestei formule? Daca da,cate demisii au fost inregistrate?

La 23 august 1944,maresalul Antonescu a fost arestat.Ofiterii romani ii jurasera credinta.De data aceasta era ceva mai grav inca;cel caruia i se depusese juramant de credinta,era arestat si soarta care-i era rezervata nu era greu de ghicit.Ce a facut ofiterul roman? Care i-a fost reactiunea? A depus un nou juramant.Cui? Regelui Mihai,caruia ii mai depusese de doua ori.Acest al treilea juramant nu avea nici o justificare.Regele Mihai se gasea in continuare de domnie.Pentru ce dar i se mai depunea juramantul? Se schimba ordinea sociala in tara prin intrarea comunistilor in guvern si deja-ziarele comuniste de dupa 23 august stau marturie-tara se indrepta catre un regim comunist pur.Depunandu-se a treia oara juramant regelui Mihai,nu se depunea oare un juramant pentru noua ordine sociala instaurata de capitularea de la 23 august, si intarita de intrarea trupelor inamice in tara,trupe decretate amice?O alta explicatie nu poate fi data acestui al treilea juramant depus regelui Mihai,cand acesta se gasea in continuare de domnie,cand i se depusese juramant la inceputul lui octombrie 1940.

Am vorbit mai sus de existenta unui principiu fundamental:armata nu face politica.De acord. Dar cei care fac politica nu trebuie sa transforme pe ofiter in omul care jura in fiecare zi.

Caci atunci se'ncurca'n juraminte,incepe sa le confunde,juramantul devine o formalitate ca si aceia de a-si amesteca onoarea in toate fleacurile:Pe onoarea mea,spunea masinaliceste ofiterul chiar cand era intrebat daca a dormit bine sau nu.Si din aceasta cauza,notiunea isi pierduse semnificatia.Acelasi lucru se petrecea cu juramantul de credinta.Depunandu-l prea des,ofiterul ajunsese sa-l considere o pura formalitate.

Pentru ca ofiterul sa nu faca politica,pentru ca armata sa ramana "la grande muette" cum ii spun francezii,politicienii trebuie sa aiba grija sa nu puna pe ofiter in fata unor procese de constiinta,sa nu-l puna pe ofiter sa depuna juramant fiului,pe urma tatalui si pe urma iar fiului.Juramantul in acest caz nu mai are nici o semnificatie si aducerea preotilor,a crucii si evangheliei nu reuseste sa-i redea semnificatia pierduta,ci cel mult face ca si preotul,evanghelia si crucea sa fie priviti ca si juramantul:forme goale.

Fiind pus sa depuna prea des juramant,ofiterul ajunge sa-si dea seama ca regii si conducatorii sunt trecatori si ca daca exista ceva permanent,aceasta e Patria.Si atunci cand se intampla sa isbucneasca un conflict intre entitatea trecatoare-regele-si entitatea permanenta-Patria,ofiterul va fi necesarmente impins sa se situieze alaturi de Patrie,contra regelui.

In fond,in ziua aceia de septembrie 1944 cand se depunea juramantul pentru a treia oara regelui Mihai,cu toata surparea sufleteasca in care se gasea ofiterul,cu toata sila de a gandi la prezent sau la viitor,era pus totusi in situatia sa constate ca era socotit un manechin care e impins la dreapta si la stanga dupa bunul plac al celor mari.Fusese trimis sa se bata in Rusia de catre regele Mihai si acuma tot regele Mihai il trimitea sa se bata cu nemtii.Si el era obligat sa explice soldatilor sensul schimbarii de front.Si o facea.Dar isi dadea seama ca soldatul nu-l crede dupa cum nici el nu credea o iota din ceia ce spunea.Soldatul nu-l putea crede cand le spunea ca Rusii sunt buni si Nemtii rai,cand el vedea in fiecare moment contrariul.Dar mai era ceva.Pana acum cateva luni,obligat tot de cei mari-in fond tot de rege-el le spusese soldatilor contrariul.Ii era frica acuma ca sa nu-l intrerupa unul si sa-l intrebe de ce acum cateva luni le spunea altfel.Intrebarea nu venia fireste,dar ofiterul banuia existenta ei pe buzele pe care flutura un zambet absent sau plictisit,daca nu unul batjocoritor.

Ofiterul constata-de data aceasta era prea vizibil-existenta unui conflict intre entitatea permanenta si cea trecatoare.Si deaceia in regimentul 20 Dorobanti au existat doi ofiteri care s'au eschivat de la depunerea juramantului.In toata armata au existat desigur mai multi.Totusi au fost putini fara indoiala,marea majoritate a ofiterilor au depus juramantul,dar era ceva mecanic,era o simpla formalitate,cum spunea vocea batjocoritoare in spatele meu:Dar acuma pentru cine mai depunem juramantul?Sau cu alte cuvinte:Hai frate sa mai depunem un juramant,ca nu pierdem nimic.

Aici fusese adus ofiterul roman.Si fiindca am luat drept exemplu pe generalul Petrescu,trebuie sa accentuam,ca el nu a depus juramantul cu noi,dar fara indoiala ca l-a depus la Bucuresti si nu numai odata.L-a depus de mai multe ori si l-ar mai depune si acuma daca nu ar fi cu noi in exil,caci vorba ceia:Hai frate sa mai depunem unul ca nu pierdem nimic.

Numele satului in care am cantonat dupa plecarea din Rosiorii de Vede nu-l vom da,caci daca sublocotenentul Manciulescu a murit la Tisa,alti complici ca sa le zicem asa cum i-ar califica justitia Anei Pauker sunt inca in tara,si in plus tot satul a avut cunostinta de isprava sublocotenentului Manciulescu.Bineintelas daca nu s'a aflat pana acuma ceiace ar fi de mirare,daca ne gandim la delatorii care incercau sa-si capete grade si posturi in noua oranduire din tara noastra.

In satul acesta,Rusii jefuisera cu mai multa furie decat in alta parte.Cetateanul la care am dormit nu a putut sa-mi dea nici macar o toala pentru a ma inveli.Am dormit pe o saltea de paie si m'am invelit cu mantaua:Rusii luasera tot.A doua zi plotonierul major vine sa-mi raporteze ca in zori au venit cinci Rusi cu pistoalele mitraliera intinse,si sub amenintarea lor i-au luat doi cai.Ma apuc cu mainile de par.Compania de mitraliera abia se putea tara ca vai de ea din lipsa de cai si ma intreb ce va face de aici inainte.Dar in afara de aceasta,ma indigneaza procedeul.Acestia sunt aliatii celor ce au facut lovitura de Stat la 23 august.Ai nostri in nici un caz nu sunt.Ma hotarasc sa-i raportez colonelului,si de data aceasta cu vocea mai ridicata ca de obiceiu.Dar inainte de a merge la colonel,merg sa vad casa unui vecin care m'a invitat sa mi-o arate.E un mic mosier care se refugiase de la Bucuresti pentru a fi mai la adapost.Si se inselase.Cata bataie luase nu mai tinea minte ,desi era un intelectual.Avea casa cea mai aratoasa din sat,si toti Rusii care veneau pentru prima data in sat,spre casa lui se indreptau.Nu i-au lasat nimic,absolut nimic.Mosierul ma plimba din camera in camera si nu se vede nimic nici pe dusumele,nici pe plafoane,nici pe pereti.Parca ar fi o casa noua sau una in reparatie.In ultima camera,langa perete e un pat facut din scanduri negeluite,asezate pe niste butuci.Pe pat e o haina veche iar alaturi o farfurie de tabla si o lingura.Parca ar fi o celula de inchisoare.

-Iata domnule capitan cu ce am ramas dintr'o gospodarie de o viata de om.Tot mi-au luat aliatii.Dar acuma sunt multumit,cel putin ma lasa in pace,nu ma mai bat.Si in aceste vremuri,a-

ta e mult.Cand i-aud prin curte,ies afara,ma'nclin in fata lor pana la pamant si-i invit sa re.Rusii intra,trec din camera in camera si apoi pleaca.Cat timp mai gaseau ceva,imi puneau oalele in piept si ma loveau.Acuma Slava Domnului,sunt linistit.

-Bine,dar ce au facut cu lucrurile dumitale? intreb eu.

-O parte le-au impartit la tarani,cele care erau mai vechi si fara valoare,iar o parte le-au pe masini sau pe carute si au plecat cu ele.

-Incotro?

-Spre front.

Imi fac cruce.Ce vor face Bolsevicii cu scaunele si cu paturile pe front?

-Bine,dar daca vin deja incarcati,unde mai pun prada?

-A ! Nu cunoasteti sistemul,domnule capitan? Rusii isi incarca carutele sau masinile in Roorii de Vede de exemplu.Cand ajung aici,daca gasesc lucruri mai bune,le arunca pe cele pe cale-au adus pana aici si le inlocuiesc cu cele de aici.Pentru ce arunca,chiama taranii la imrteala,spunand ca armata rosie face dreptate taranilor,ei iau de la burjui si dau la muncitori.

-Si taranii accepta?

-Taranul cuminte,taranul mijlociu,a refuzat totdeauna,insa pleava satelor se indeasa la pomana.

-E un bun sistem de propaganda acesta.

-De loc.Valurile de jefuitori in uniforma nu se mai sfarsesc.Primii au jefuit casele cele mai aratoase,ca a mea de exemplu.Acuma la mine nu mai gasesc nimic dupa cum vedeti.Ies deci de la mine si incep perchezitia la tarani.Daca intamplarea face ca sa gaseasca lucruri bune in case sarace,taranii sunt luati la bataie deoarece"au furat aceste lucruri de la armata rosie." u domnule capitan,armata rosie a facut o teribila propaganda,dar nu una pro-comunista ci una anti-comunista.Iau dintr'un sat si duc in altul,mereu inainte.Unde? Probabil ca nici ei nu stiu. and se imbata le farama,le arunca.Vandali!

Cu colonelul am o discutie violenta.Acesta imi da ordin sa intocmesc acte de imputatie plotonierului major pentru ca nu s'a impotrivit Rusilor cand au venit sa ia caii,ceiace eu refuz.

-Domnule colonel,tip eu,trebuieste sa ne lamurim daca Rusii ne sunt aliati sau inamici.Ne batjocoresc si ne umilesc.De cand am plecat de la Segarcea asistam neputinciosi la jefuirea alor nostri si iata ca acuma porcii avanseaza,ataca si armata.Ne iau caii sub amenintarea pistoalelor mitraliera,cand noi si pana acuma abia ne miscam,si aceasta tot din cauza lor.Si noi mergem sa luptam alaturi de dansii.Pentru cine? Pentru ce?

Colonelul strange din umeri.

-Si ce sa facem capitanul Vrabie?

-Cum ce sa facem? Faceti un raport la divizie,divizia la corp,corpul la armata,la guvern,la rege sau la mai stiu eu cine dracul,dar trebuie sa se ia o hotarare.Si aceasta cat mai neintarziat.Sa stim daca Rusii ne sunt aliati sau dusmani.Daca ne sunt dusmani cel putin s'o stim.E mai bine asa decat anarhia aceasta.

Iesim in curte.Vin si alti ofiteri care se plang colonelului ca Rusii le-au luat cai intrebuintand aceiasi metoda ca si fata de plotonierul major de la opta.In acel moment sublocotenentul Stamatu se apropie de mine si-mi spune ceva la ureche.Sar in sus.Ii spun si colonelului bomba:sublocotenentul Manciulescu a omorat un rus.Colonelul incepe sa tremure ca o piftie.

-Ce ne facem? Daca afla Rusii?Vor veni si ne vor omora pe toti ca pe niste curci.

-Cum o sa ne omoare domnule colonel? Suntem doua mii de oameni si avem zece mitraliere.

-Si ?

-Regimentul in cerc si lupta;lupta pana la moarte.Ii vedeti pe acesti nevolnici,ii spun eu aratandu-i doi soldati cu picioarele goale care trec pe drum amarati.Puneti regimentul in cerc si veti vedea ca se transforma in tigri.

-Tu esti nebun Vrabie.

-S'a gasit unul mai nebun ca mine: Manciulescu.

Colonelul ma trimite insotit de capitanul Ursu ca sa facem ancheta.El mai spera inca,ca vestea nu este adevarata.Ajungem intr'o curte ce nu mai are gard.Curtea aceasta mi-a amintit de razboiul trecut cand tot satul meu nu mai avea un gard.Si aceiasi situatie era in toate satele moldovene:Rusii arsesera tot.

In curte,soldatii sunt veseli si discuta aprins.Insfarsit,dupa atatea zile,mai vad si eu soldati veseli.

-E-adevarat? intreb eu pe primul sergent intalnit.

-Da domnule capitan,imi raspunde el razand.I-a curatat.

-Unde e sublocotenentul Manciulescu?

-In gradina.Il ingroapa.

-Du-te si-l cheama.

Peste doua minute,Manciulescu e in fata noastra.Sublocotenentul Manciulescu e mic,nu are mai mult de 1,60 m.brunet,cu ochii vii.Apare in camasa,cu manecile suflecate.Ne saluta prusac.
-Manciulescule,sa dai o declaratie asupra celor intamplate.Ma-a trimis domnul colonel.
-Cu placere domnilor capitani,dar mai intai sa termin operatia inmormantarii.
La ora opt dimineata se prezentase un soldat rus calare pe un cal care abia se mai putea tine pe picioare si ceruse sa i-l schimbe.
-Davai conl !
Foarte grav,Manciulescu daduse adunarea companiei,adusese caii si-i pusese in linie si apoi ii spusese Rusului sa-si aleaga unul.Cum era normal,Bolsevicul si-l alesese pe cel mai frumos. Dar abia facuse un pas ca sa se indrepte spre calul ales,ca un pumn in barbie il trimisese la pamant.Rusul n'a putut sa se mai ridice.L-a batut Manciulescu,l-au batut gradatii si l-au batut si soldatii.Manciulescu ii chemase pe toti pe rand ca sa-si verse focul.Si soldatii si-l varsasera asa de crunt,ca atunci cand l-au urcat pe calul cu care venise,Rusul abia se mai putea tine in sea.
Nu trecuse o ora si scena se repeta.De data aceasta,Rusul urcat pe cal,nu mai putea sa se tina in sea,ci luneca pe gatul calului si cadea la picioarele soldatilor lui Manciulescu.Sublocotenentul Petrovici de la a saptea care venise si el sa-si verse focul a inceput sa tremure de frica cand a vazut ca Rusul nu se mai poate tine in sea,dar Manciulescu nu s'a dezumflat.A privit in jur si a vazut ca in gradina sunt tufisuri.A dus pe Rus acolo,l-a desbracat ,i-a imbibat hainele cu gaz si le-a dat foc.Cand am sosit noi,il inmormanta sau era ocupat cu...operatia inmormantarii,cum spunea el.Dupa ce a scris declaratia,cu un calm care ne-a inmarmurit, si-a pus centura,si-a controlat pistolul si s'a pus la dispozitia noastra,deoarece un agent trimis de colonel ne ceruse ca sa-l ducem in fata lui.Svonul ispravii lui Manciulescu trecuse ca fulgerul din companie in companie,din casa in casa,si acum se vedeau grupuri care discutau si radeau ,grupuri formate nu numai de soldati,dar chiar si de tarani.
-Sunt gata domnilor capitani,ne-a spus sublocotenentul Manciulescu dupa ce si-a examinat satisfacut figura in oglinda.
Colonelul era prabusit in scaun.Cand am intrat,s'a ridicat galben si a inceput sa tipe la Manciulescu.Acesta asculta intr'o pozitie rigida,absent parca,sau parca nu la el ar fi tipat colonelul.N'a clipit nici cand colonelul i-a spus ca-l trimite la Curtea Martiala,nici cand l-a amenintat cu impuscarea.Dar cand colonelul a inceput sa-i dicteze adjutantului un raport catre generalul X. raport din care reiesea ca Manciulescu va fi trimis la Rosiorii de Vede sub escorta,atunci a racnit.
-Ce face? Sublocotenentul Manciulescu sub escorta? Nici odata.Intr'o clipa,Manciulescu scosese pistolul si-i trasese piedica.Cadavrul lui Manciulescu il puteti duce sub escorta,pe Manciulescu viu,niciodata.Scena era teatrala,totusi toti cei de fata am fost sguduiti.Colonelul cazuse din nou in scaun si se facuse ca varul.
-Cum domnule colonel,aceasta este onoarea cu care mi s'a impuiat capul pana acum? De trei saptamani mergem ca o coloana de prizonieri careia nici nu i se face onoarea de a fi insotita, stat de nevolnici ne considera dusmanul,fura ,violeaza,distruge sub ochii nostri si nimeni nu a avut curajul sa reactioneze.In tot /care/ regimentul s'a gasit un singur om de curaj,si acel om sunt eu domnule colonel,eu sublocotenentul Manciulescu,eu care am avut curajul sa sterg rusinea de pe obrazul unui regiment intreg,si dvoastra vreti sa ma trimiteti sub escorta? Ha! Ha!
Sublocotenentul Manciulescu a inceput sa rada un ras dement.Isi mangaia plaselele pistolului.
-Cadavrul sublocotenentului Manciulescu il veti putea duce sub escorta unde vreti,pe sublocotenentul Manciulescu viu,niciodata.
Incep targuielile si Manciulescu accepta sa fie insotit de locotenentul Tincu,dar aceasta sub titlu de "insotitor" plicul cu corespondenta catre divizie trebuia sa fie asupra lui,si pistolul ramanea in toc.
Odata plecati,Manciulescu a inceput sa faca ce stia el.Soseaua era plina de tablite cu fel de fel de cifre si litere rusesti,tablite ce indicau directia de scurgere a trupelor,si pana la generalul X. Manciulescu nu a facut decat sa schimbe tablitele de la bifurcatii,atunci cand se intampla sa nu fie nici un Rus pe sosea.Daca treceam pe la o bifurcatie mai importanta si se gaseau soldati rusi prin apropiere,Manciulescu se aseza sa se odihneasca si nu pleca pana cand nu reusia sa schimbe tablitele si sa le puna dandoaselea.Cand am ajuns insfarsit la Rosiorii de Vede,Tincu a rasuflat usurat.
-Haidem la el general Manciulescule.
-Ce faceti? Am facut 80 de km.si odata ajuns intr'un targ ,sa merg la general? De ce graba asta? Cine stie,poate generalul o fi tot asa de caraghios ca si colonelul si ma mustreaza.Nu dle locotenent,stai putin sa ma distrez.

(Va urma)

I N V A R F U L S A B I I

Episcopul lui Teodoridis.

Goana dupa posturi in viitoarea Romanie si dupa aranjamente remuneratorii in exil,constituie o pagina asupra caruia nu numai ochiul scrutator al istoricului de maine va trebui sa intarzie,ci si al umoristului.Daca ar mai trai Caragiale,desigur ca ar scrie comedii noi care pune in umbra faimoasa "Scrisoare pierduta".Politicienii nostri mai mari sau mai marunti inoata in ridicol.Pagina cea mai comica a istoriei emigratiei noastre o constituie insa-din nefericire-acea in care e amestecata Biserica si slujitorii ei.Ungerea de episcopi romani a devenit o epidemie.Cititorii nostri stiu de incercarea de a face episcop pe trimisul lui Rad-paras la Paris,arhimandritul Martinian Ivanov,pe incercare esuata si tarata in ridicol.Cei care-l voiau episcop pe rusnac erau Altata Sa Imperiala Printul Paleolog,duce de Lemnos si de Barlavia(Barlad) si nelipsitul,bunul,naivul si sadistul domn Andrei.A urmat apoi incercarea capitan-maior-colonelului Iliescu of London de a face episcop pe Victor Leu de Brasov(locul unde a ispasit inchisoarea capatata pentru delicte de drept comun).Au mai fost si sunt si altii care doresc sa fie episcopi si despre acestia vom vorbi in numarul nostru viitor.De data aceasta vom prezenta cititorilor nostri pe episcopul lui Teodoridis,pe Alexandru Rukry.

La Salzburg,dupa plecarea parintelui Raileanu in Argentina,colonia romaneasca de acolo ramasase fara preot.Caromanul,prin Apisul din fruntea sa-asa-i spun Romanii din Salzburg fiimosului dr.Teodoridis-s'a gandit ca nu-i lipsit de interes sa includa si Biserica in sfera sa de activitate,mai ales ca altfel Romanii nu-i purtau nici o stima.Si atunci s'a gasit un expedient:la Linz era un oarecare gl.Rukry,nis fost ofiter in armata ungara,nascut din parinti de origine slavo-maghiara,care,dupa o viata plina de aventuri de tot soiul,in dorinta de a se reface trupeste si in special de a dispune de mijloace de trai mai comode decat cele rezervate refugiatilor in general,si-a aratat arzatoarea dorinta de a se calugari.Ca planurile sa-i reuseasca,doi martori de teapa lui au dat declaratii ca e calugar de 16 ani.Pe urma,desi catolic,a inceput sa frecventeze cercurile romanesti,unde sodadea preot.Lucrul s'a prins,avand in vedere ca "monahul" o rupea pe romaneste si in plus,pentru ca fiecare emigrant roman doreste sa-si aiba episcopul lui.Apis era tocmai in cautarea unui viitor episcop.Auzind de existenta lui Rukry,l-a determinat sa vina la Salzburg,sa treaca la ortodoxie si sa devina preot. Zis si facut,mai ales ca din bugetul Caromanului i se pusese la dispozitie un salar frumusel,plus alte bunatati.

Si astfel intr'o zi,episcopul rus din Salzburg,il accepta in randurile ortodoxilor,si dupa un examen sumar,-ajutat de Caroman firesteil unge preot pentru Capela romaneasca.

Scos din mizerie si redevenit zdravan,Rukry pleaca intr'o buna zi spre Anglia.La Hamburg insa comisia medicala il opreste deoarece il gaseste bolnav de boli...venerice-dupa propriile lui marturisiri,si ungurul este silit sa revina la Salzburg.Incepe a oficia servicii religioase,buchisind ,in prezenta credinciosilor, ca din abecedar.Iar cand pomenea pe rege spunea:"Pomeneste Doamne pe M.S.Regele Mihai si mama lui".

Si asa,timpul trecea repede pentru Rukry.Pana intr'o zi,cand,manat de dorul lui de aventura ca faimosul ungur Trebitsch Lincoln ajuns preot budhist si chiar candidat la tronul Chinei, intr'o imperechere halucinanta de ascensiuni mistico-erotice,statea de vorba cu Apis,ii spunea:

-Mi s'a urat sa stau aseara nici preot.Asi vrea sa ma indrept spre alte meleaguri,sa desvolt o activitate cat mai rodnica,in calitate de iereu,propagandist si pentru Caroman,in acelas timp.

Lui Apis,sugestia i s'a parut teribila. Asa da,sa mearga vestea de numele meu,a operii mele si a Caromanului peste mari si tari [illegible] extraordinar.Postul de ministru al sanatatii mi-e asigurat ",isi zicea el,plimbandu-se cu pasi mari si apasati in elegantul hall din Maria Theresia Schloss."Nu de geaba muncesc si expun tuturor principiile ce vor sta la baza organizarii sanitare a Romaniei de maine.

"Bravo parinte,esti omul meu,adus de Providenta in calea mea.Numai sa-ti faci datoria pe unde te vei duce,in primul rand fata de mine,facandu-mi cat mai multa atmosfera si publicitate,apoi-sa nu uiti-Caromanului.Auzi Acuma asculta.Am sa te fac episcop roman pentru Brazilia,pentru Romanii de acolo,caci sa stii ca exista cateva sute.Numai sa fii la inaltime, m'ai inteles?"

-Pai de mine,nu-i spui. Te faci tu ce vrei ... ta la mine,bucuros ma duc chiar la Brazilia. Dar cum ghicit din asta,ca io nu spus unghe vrut merge?"

-Lasa,nu mai lungi vorba,ca doar nu-i crede un omul mai sec ca al dracului."

Dupa alergaturi,aranjamente,chibzuieli nesfarsite de ultimul,Sambata 7 februarie 1949,in capela de lunga casa de nebuni din Salzburg, pe la ora sase dupa masa,atunci cand altii Romani nu se aflau pe acolo,gl.Rukry a fost sfintit episcop pentru Romanii din Brazilia,de catre un episcop rus si alti patru preoti rusi,in prezenta dralui Teodore si a urmatorilor

asistenti admisi:Ioc.Pepenas,Ruse Ion,Indianu Dumitru,Titus Albu,Buchinger Erick,Lazarovici si Mocanu.

Dupa o saptamana,"episcopul" Kukry a plecat intr'adevar in Brazilia,via Genua.Pe drum,prima lui fapta "arhiereasca" a fost aceia de a preda politiei italiene un compatriot roman,despre care,de atunci,nu se mai stie nimic.

Un compatriot informat ne spune ca in Brazilia,episcopul a fost arestat,dar,intr'o seara,a desbracat sutana si,in tinuta de sportiv leger, a evadat.Mai tarziu a fost descoperit "inginer" intr'o fabrica de textile.

L. Salzburg.

N.R.

Din nefericire,povestirea de mai sus e adevarata.Daca s'ar cauta in registrele Caromanului s'ar gasi sume date "episcopului" Kukry.Am atras atentia dlui gral Radescu,dar dsa n'a vrut sa ne asculte.Iata de ce am ajuns unde am ajuns.

* In ziua de 8 nov.a avut loc in Biserica din Paris oficierea unui Te-Deum pentru onomastica regelui Mihai.Cine a facut slujba? De necrezut: Arhimandritul Martinian Ivanov.Adica acel care la cateva zile dupa abdicarea regelui a facut rugaciuni pentru "Prezidium".Acelasi care in ziua de 21 martie 1948 a desbracat in altar de odajdii pe Diaconul Radu Gratian,pentru ca acesta facuse rugaciuni pentru regele Mihai,acelasi care in aug.1949 a facut rugaciuni pentru "M.S. Regle Carol II si Alteta Sa Principesa Elena Lupescu". Foarte multa lume s'a abtinut sa participe la aceasta batjocura.In special fostii ofiteri.Totusi palatul a fost reprezentat prin dl Gherghel. A vorbit dl Gh.Rautu in numele "pribegilor".Dl Rautu este stabilit in strainatate de peste 20 de ani,are casa si mosie.Pribeag? Ar fi putut foarte bine sa vorbeasca in numele Bancii Marmorosch Blanc al carui salariat a fost la Paris,dar nu in numele pribegilor.

A participat in par "adevaratul" partid national taranist.

Nu stim ce va gandi regele Mihai cand va auzi de aceasta isprava.Noi-regretam-ii spunem hotarat ca daca va continua sa depuna activitatea de pana acuma,abdica definitiv de la tronul Romaniei.Sa inteleaga toata lumea,inclusiv regele Mihai,ca s'a schimbat ceva.

*Fara indoiala ca pe langa dl Camil Manuila, nudistul,seful de generatie;etc.a participat si Talleyrandul numarul 2,dl dr Miron Butariu.In vara anului 1949,ma gaseam intr'o Duminica pe trotuarul din fata Bisericii cand apare dl Butariu.M'a intrebat daca nu intru in Biserica si i-am raspuns ca atat timp cat va sluji Ivanov, nu voiu mai intra in Biserica .Mi-a raspuns ca pe el nu-l intereseaza cine slujeste,ci Biserica si ca el merge sa se inchine.I-am raspuns ca bine face.In ziua in care Ivanov s'a rugat pentru "respectuoasa" de renume mondial Magda Lupescu,Butariu a iesit din Biserica schiopatand mai tare ca de obiceiu.Era furios.

-Asta nu-i popa,asta-i drac.Auzi dle,sa faca rugaciune pentru Lupeasca si pentru Carol!Reiese ca avem doi regi.Cat va mai sluji tapul asta,nu mai intru in Biserica.

Cand dl Butariu a spus lucrurile acestea,se gasea multa lume in fata Bisericii,lume care poate sa certifice ca noi spunem adevarul.

Si cu asemenea caractere,"adevaratul" partid taranesc vrea sa refaca Romania!

* Un membru al "tineretului national-taranesc" spunea unui prieten al nostru ca Pamfil Seicaru nu va avea voie sa intre in Romania.Il vor opri national-taranistii fara indoiala.Acestuia si celorlalti national-taranisti le raspundem ca dl P.Seicaru nu e obisnuit sa mearga la furgon,aceasta este specialitatea nat.tar.Dl Seicaru este decorat cu Mihai Viteazul pentru fapte de arme.Si cand vor sosi furgoanele,unul din cei care le vor astepta ,va fi si dl Seicaru.

* Luarea de pozitie decatre dl gen.Radescu,a provocat mare stupoare in emigratia romaneasca. Si putem spune ca in afara de beneficiarii fondului national,restul emigratiei spune ca si Chemarea:Dle general,ai cuvantul.

Am primit telefoane de le fosti ofiteri superiori,care-si exprimau indignarea si grele cuvinte mi-a fost dat sa aud.Si-acesta e adevarul-obiectul indignarii era si regele Mihai.

S'a schimbat ceva,s'a schimbat ceva:Atentie:

Sa nu se mai conteze pe proverbiala cumintenie a poporului roman:a ajuns cutitul la os.

Atragem inca odata atentia dlui general Radescu ca la Paris e asteptat si de arhimandritul Ivanov.Se spune ca "adevaratul" partid national e cu dansul.Da,fara indoiala:ca sa-l compromita definitiv.Facem apel la cei cativa oameni decaracter dintre partizanii dlui general ca sa-l sfatuiasca,sa-l roage,sa-l implore chiar,ca sa deschida ochii.Noi o dorim din tot sufletul.

* In ultimul numar din Bire,citim ca dl Baciu, contra caruia nu avem nimic de spus pana acuma,s'a straduit si a reusit sa obtina imbunatatirea situatiei Romanilor din Iugoslavia.Tot in Bire citim ca Informationsbrief scrie ca schimbarea starii de lucruri in Iugoslavia se datoreste interventiei unui prelat roman.Bire se fereste de a da numele prelatului,dar noi intelegem ca e vorba de I.P.S.S.Visarion.Nu stim daca schimbarea despre care a fost vorba, se datoreste I.P.S.S sau dlui Baciu.Stim insa, ca desi a fost primit la Paris ca un ciumat de catre "drept credinciosi" de talia dlor Rautu si Rejan,I.P.S.S. a fost primul care s'a gandit la soarta Romanilor ajunsi In tara lui Tito,intervenind pe langa Mitropolitul primat sarb.Daca-i vorba de logica,aceasta -daca-i vorba ca imbunatatirea soartei Romanilor se datoreste unuia din cei citati-ne spune ca cel ce a avut mai multa trecere e I.P.S.S. Intre I.P.S.S. si dl Baciu...! Tout de meme,vorba francezului !... Dar fiindca vrem sa facem ca totdeauna placere confratelui nostru Bire,admitem ca situatia Romanilor in Iugoslavia s'a imbunatatit gratie interventiei dlui Baciu.In aces caz,dsa merita toate laudele noastre.Dar se iveste un hic.Daca Iugoslavii au schimbat felul de comportare la interventia unui Roman oarecare,insemneaza ca chestia a fost usoara. Si mai insemneaza ca daca ar fi intervenit un organ constituit,o autoritate,Comitetul national de exemplu,de vreme indelungata Romanii ar fi fost liberi sa vina spre Occident si nu ar fi fost tinuti in lagare sau in mine la lucru.

Dar Comitetul national n'a facut-o.De ce?

* ATENTIE LA STANISLAVCZICAR zis STAN !

Acesta este titlul care poate fi vazut la toate partidele socialiste europene.Titlul de mai sus a fost facut cunoscut,de curand,tuturor partidelor socialiste din Europa,care l-au afisat in localurile lor.Si fostul acuzator public se prezinta sub neaosul nume de I.STAN.

Dupa ce a incercat sa se aciuieze cand sub pulpana dlui Gherman cand sub a lui Voinea,acesta a isbutit insfarsit sa capete increderea unei naparci ca si dansul-un tip care in tara era bancher iar aici o face pe socialistul-. E vorba de Iankala Zisu zis Pandurul.

Se stie ca Zisu este departe de a fi socialist.N'a fost niciodata,si ca fost bancher,nu este nici astazi.Totusi,nat.tar.au nevoie de un socialist in Comitetul zis national.Dar de un socialist servil.Si deaceia,dl Creteanu l-a inventat pe Iankala ca socialist.Socialist fara partid,fara mandat de la cei din tara care nu au recunoscut decat pe dnii Gherman,Badarau si Volman,ca singurii reprezentanti ai P.S.D.I. in strainatate.Pe deasupra,Iankala este repudiat si de Comisco.

Nat.tar.fac toate eforturile ca cel putin aparent Zisu sa fie socialist.Si cu complicitatea lui Creteanu i-au pus la dispozitie un important fond(fond cu care s'ar fi putut plati 30 burse anuale la studentii nostri) pentru a-i creia un curent favorabil la partidele socialiste europene.

Tot partidul reprezentat in Comitetul zis national se rezuma la Iankala,Stanislawczicar si Stoicoiu.Deci fondul s'a impartit in trei:Zisu in America,Stanul a primit bani de cheltuiala in Europa iar Stoicoiu a primit si el pentru a face propaganda pandurista in Anglia. .

Inarmat cu scrisori de la pandur,Stan s'a prezentat ca mandatar al Comitetului national, venit din America pentru a explica situatia Pandurului si a-l recomanda.Excrocheria a prins pe langa partidul socialist german.Crezandu-l de buna credinta,l-au primit si onorat pe baza principiului solidariste cunoscute in lumea socialista. Dar Stan si-a dat in petec(obiceiul din fire n'are lecuire).Inarmat cu o serie de recomandatii din partea partidului socialist german,a inceput sa faca o serie de escrocherii,punand partidul socialist si tara romaneasca in lumina urata.Caci Stanislawczicarul se prezenta peste tot ca roman.Putin a trebuit sa nu fie arestat.I s'a pus insa in vedere sa paraseasca imediat Germania,ceiace s'a si intamplat.Dar inainte de plecare,cu tot avertismentul,individul tot a mai facute cateva.

Partidele socialiste din Europa au fost insa anuntate decele intamplate,aceasta pentru a nu cadea si altii in plasa fostului acuzator public.

Am rugat pe corespondentul nostru din Londra sa se intereseze daca nu cumva si celalalt "socialist" Stoicoiu nu a facut aceiasi "propaganda" pentru Iankala.In orice caz,"la asa Pandur asa pistol" si asa Iankala la asa Comitet national.

Nu stim ce are de spus confratele "La Nation Roumaine" al carui redactor mai este si al carui corespondent in Germania a fost acuzatorul public,Stanislawczicar.

Iata cine mananca banii din Elvetia,bani care aveau destinatia sa intretina lupta anticomunista romaneasca!

Dar fostul rege Mihai nu are nimic de spus?

Atitudinea adoptata de fostul rege Mihai face ca svonurile care circula,si anume ca si el primeste bani din faimosul fond,sa fie crezute.In orice caz,ele circula.Noi ne facem datoria sa-i atragem atentia,desi stim ca o facem in zadar.

Posta noastra

P.Canada.Rugam interesati-va precis asupra mosiei cumparata de fratele lui Cr.si scritine.Despre viitorul episcop vom scrie in curand.

J.B.Puy de Dome.Ne vom interesa asupra pretului cartii "le ? eme homme de l'Axe" si va vom scrie.Cartea este aparuta in l'edition "de la Couronne".Regretam ca nu putem procura jurnalul.Scriti direct la adresa indicata in Chemarea.

A d m i n i s t r a t i v e.

Mandatele de bani si scrisorile recomandate vor fi trimise pe adresa C.Arsenie,74,rue de la Glaciere,Paris 13 sau Chemarea,aceiasi adresa.

Pentru tarile unde avem corespondenti,contributiile la cheltuielile Chemarii vor fi trimise direct corespondentilor.

****

Cititi si sprijiniti C H E M A R E A

****

C H E M A R E A

Depot Legal 11537/49
Imprimeur:L.Denis 63,rue de Provence
Paris 9

Gerant responsabil:Al.Cristescu 6,rue
Laborde,Paris 8

****